

Cserkészbál a Zenálkóban

Szabó Gábor: A képviselő naplója

Márton Béla programsorozat…

XI. ÉVF. 107. SZÁM

2024. JANUÁR

Százhalom

ÓVÁROSI KÖZÖSSÉGI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

Szerb karácsony

Tobee Photos

A TARTALOMBÓL: Cserkészbál • Szabó Gábor: A képviselő naplója • A Magyar Kultúra Hete: Márton Béla programsorozat a könyvtárban – Baka Györgyi: Átmozduló léthatárok • Könyvbemutató az OMNYE-ban • Csatangolás Szeged „hírös” városában • Németh István: Egy lokálpatrióta emlékei (folyt.) • Francz Norbert: Matrica lakosai … • Tamási József: Vízkereszt • A lakótelep története • Mitták Ferenc: Más szemmel – A második magyar köztársaság kikiáltása

Szerb karácsony

A szerb karácsonyi ünnepkört az egyházi előírások által szabályozott böjti időszak vezeti be, amelyben minden zsíros ételtől megtartóztatják magukat, és csak olajon főtt leveseket, tésztát, halat fogyaszthatnak. Hozzá kapcsolódik Szent

Borbála (Sveta Barbara)) napja, december 17-én, ilyenkor minden asszony búzát vet egy tálba és áldást kér az úrtól a búza kizöldüléséhez, hogy a következő évben bő termés legyen.

Szenteste (Badnji dan, a Gergely-naptár szerinti január 6-a) reggelén a családfő kimegy az erdőbe fiatal tölgyfaágért (Badnjak), amit este bevisz a házba, mézzel beken, búzaszemekkel meghint; ez pogány eredetű, de ma már a

fiatal Krisztust szimbolizáló jelkép jelzi a karácsonyi ünnepek kezdetét. Ez régebben olyan nagy fadarab kellett hogy legyen, amely a karácsonyestét követő napon is égett. Ma már egy gallyal helyettesítik. Öt óra tájban a harang megszólalása jelzi a Szenteste (Badnje veče) beköszöntét. A házigazda feladata ilyenkor a szalma bevitele, amiből a lakás minden helyiségébe tettek – jelezvén, hogy készen állnak Jézust házukba fogadni. Ma már csak jelképesen, az asztal alá szórnak belőle.

A Karácsony elengedhetetlen kelléke a kör alakú „nagy kalács” (Veliki kolač) közepébe az úgynevezett rózsa kerül tésztából, ami megsütve rózsa alakban szétnyílik; ennek közepébe egy szétvágott diót helyeznek, melynek belsejébe piros szalaggal átszőtt bazsalikomot tesznek, továbbá díszítik kalász-, szőlővirág- vagy hordómintával melyek a bőség szimbólumai. A kalács rituális ételnek számít, és Karácsony első napján vagy Újévkor vágja fel a házigazda, miután háromszor megforgatta és meglocsolta borral. A vacsorát megelőzően egy kosárba kerül búza, árpa, kukorica, dió,

aprópénz, piros alma, ráhelyezik a kalácsot, melléje pedig gyertyát állítanak; ezek a jólétet jelentik. A másik jellegzetes étel a Česnica, amely hagyományosan többféleképpen készülhet, a szerencsét hozó aprópénz viszont nem maradhat ki belőle. Ilyenkor gyakran esznek főtt búzát darálva (koljivo). Ezt cukorral, dióval, fahéjjal, mazsolával és citrommal ízesítik, főtt mandulával díszítik. Karácsony első és második napján már nem böjtös ételt fogyasztanak, hanem pecsenyehúst (pečeno meso); ez lehet birka-, bárány-, vagy kakassült, de a legtöbb háznál a malacsültet helyezik előtérbe.

A szerb házakban eredetileg nem szokás karácsonyfát állítani, de szokásosan így köszönnek: Hristos se rodi (Krisztus megszületett), erre a válasz: Vaistinu se rodi (Valóban megszületett).

(Tobee Photos)

■

A Fűszerezés Ereje

Cserkészbál a Zenálkóban

Az 1026. számú Szent László király Cserkészcsapat 2024 februárjában ismét megrendezte éves jótékonysági bálját a Zenálkó Etel Óvárosi Közösségi Házban. A bál idei címe a *Livin La Vida Loca*, a híres Ricky Martin szám után. A bál témája a Fiesta, a latinos életérzés, ahol a retro és modern spanyol számok mellett természetesen az örökzöld slágerekre is tudták ropni a kedves vendégek. Az este során idén kivételesen nem koncert volt a műsorszám, hanem visszatértünk a színpadi előadáshoz, amelynek keretén belül egy szappanopera epizódját láthatták a bálozók.

A történet két család közti viszályt helyezi a központba, nevezetesen a Dulce és Caliente család közti viszályt. A történet szerint réges-régen ez a két család összetűzésbe került és a családfők halálát az édes valamint a csípős paprika okozta. Természetesen a romantikus szál sem maradhat el, így a két család ifjai egymásba szeretnek, amit a családtagok nem néznek jó szemmel. Az este folyamán a már jól megszokott módon volt lehetőség ital és étel fogyasztására, sztárséfeink készültek a szokásos bala zsírral megkent kenyér mellett, különleges ételekkel, mint a churros vagy házilag készített empanada.

Néhány szerencsés nyertes pedig a bál után egy karikatúrával térhetett haza.

Az idei év volt a legsikeresebb, ugyanis 168 belépőjegy talált gazdára a bálozók és támogatóink által. Köszönjük szépen, hogy ennyien eljöttetek, és ennyien támogatjátok csapatunkat! Találkozzunk jövőre is!

A csapat és cserkészet:

A 1026. számú Szent László király Cserkészcsapat 1991-ben alakult Sefcsik Gergely vezetésével. A csapat nevét a helyi Szent László templom ihlette, valamint a Lovagkirály a mai nap példakép az ifjúság és a magyarok számára. Jelenleg 80 fővel működik a csapatunk, melyben 6-60 éves korig minden korosztályból képviseltetik magukat az emberek. A csapat alapegysége az őrs, ami 4-10 azonos nemű, nagyjából azonos korú gyermekből áll, akiknek van egy pár évvel idősebb őrsvezetője. Több őrs alkot egy rajt, azaz azonos korosztályú őrsöket. A rajoknak szintén van egy dedikált vezetője, aki a raj vezetéséért és a raj tagjainak nevelésért felelős, ő a rajparancsnok.

Évközben főként az őrsgyűlésekben merül ki az aktív cserkészmunka, amit péntekenként 16-18 óra között tartunk az óvárosi focipályánál lévő cserkészparkban és cserkészotthonban. Ezen kívül a városi megemlékezéseken képviseltetjük magunkat, a keresztút járáson, valamint a jótékonysági bálunkon.

A cserkészetet Lord Robert Stephenson Smyth Baden-Powell of Gilwell (azaz BiPi) alkotta meg az 1900-as években. A cserkészet alapvető célja, hogy támogassa a fiatalokat testi, lelki, társadalmi és szelle-

mi képességeik teljes kifejlesztésében mind egyénként, mind felelős állampolgárként és helyi, nemzeti és nemzetközi közösségeik tagjaiként.

A cserkészetnek megvannak a sajátos elemei és eszközei, mint például:

A *„Légy résen!” köszönés*. A cserkészek egymással bal kézzel fognak kezet, jobb kezük három ujját tisztelgésre emelve. Ez a három ujj jelképezi kötelességeiket Istennel, hazájukkal és embertársaikkal szemben. Ezen kívül a „Jó munkát!” köszönést is rendszerint használjuk válaszként.

A cserkészliliom a helyes irányt mutatja, mivel ezt a jelképet gyakran használták az iránytűkön az északi irány jelölésére. A lilia három ága a cserkészfogadalom három részét jelképezi: kötelességteljesítés Isten, haza és embertárs iránt, segítőkészség, valamint a cserkésztörvény megtartása.

Egyenruha és nyakkendő:

A cserkészeknek is megvan a saját egyenruhájuk, amelyről egy rutinosabb cserkész másodpercek alatt megmondja, hogy ki mely csapat tagja, milyen próbákat teljesített és milyen táborokban volt már. Az ingen kívül az egyenruha fontos eleme a nyakkendő, amely a korosztályokon kívül (napsárga- kiscserkész, zöld-cserkész, kék-kósza, galambszürke-vándor, barna-felnőttcserkész) a képesítést is jelképezi. (sárga csík – segédtiszt, lazacszín- cserkésztiszt)

A cserkész kerületek minden évben szerveznek a folyamatos szakmai fejlődés céljából vezetőképzéseket, hogy a különböző feladatokat hozzáértő cserkészvezetők láthassák el az országban. A legismertebb az őrsvezetőképzés, ahol a leendő őrsvezetőknek tanítják meg a szakmai csínjátbínját, hogyan kell felelős vezetőnek lenni, valamint hogyan kell bánni a gyerekekkel és mire kell figyelni a sikeres élménypedagógia és nevelés eléréséhez. ■

A cserkésztörvény tíz pontja:

1. A cserkész egyeneslelkű és feltétlenül igazat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, melyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik.
3. A cserkész ahol tud, segít.
4. A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.
5. A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.
6. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben és lélekben tiszta.

Százhalom Online
KÖZÖSSÉGI, KULTURÁLIS, KÖZÉLETI MAGAZIN

ANNO CIVIL KURÁZSI ITT ÉS MOST KEREKASZTAL PORTRÉ KULTÚRA SZERBEK EGYSZER VOLT SZOMSZÉDOLÓ ARCHÍV

Szabó Gábor beszámolója

A képviselő naplója

Városunkban élő segítőkész embertársainknak hála, számos rászorulónak csalhattam mosolyt az arcára, illetve örömkönnyeket a szemükbe, az ünnepek előtt és után egyaránt. Az adományok között tartós élelmiszerek, ruhaneműk, elektronikai és műszaki cikkek, tűzifa, gázpalackok, összeállított csomagok is voltak. A felajánlások kihordása mellett még az Önkormányzat 10.000.- Forint értékű karácsonyi ajándékutalványát is sikerült 80 fő óvárosi, 65 évnél idősebb lakosnak személyesen kézbesítenem.

December 15. Az „Százhalombattai Újszülöttek Fája" program keretén belül újabb 20 db facsemete névtáblájának avatására került sor az Erőmű út mellett a Csónakos lakóparknál. A gyermekeikkel megjelenő szülők mellett, Vezér Mihály polgármester úr és Török Sándor alpolgármester is elmondta köszöntő beszédét.

A Családok Átmeneti Otthonának ajándékozással egybekötött, ünnepi műsorán vehettem részt, ahol az intézményben élő gyermekek adták elő produkciójukat.

December 17. Advent harmadik vasárnapján a Matta-kertben tucatnyi lakótárssammal feldíszítettünk egy fenyőfát, amit kérésemre a Zöfe Kft. helyi vezetője helyeztetett ki a parkoló közepére, ahogy a tavalyi évben is.

December 18. Egy nagy üdítőital gyártó cégnek köszönhetően, a Családok Átmeneti Otthona lakóinak és dolgozóinak egy felejthetetlen hétfő esti ünnepi vacsorában volt részük a Zenálkó Etel Közösségi Házban. A közel nyolcvan főnek 3 fogást szolgáltak fel és a gyermekek még ajándékot is kaptak.

December 20. A százhalombattai vietnami boltok tulajdonosa, *Hoan Kim* ismét a Sérültekért Alapítvány javára jótékonykodott. A félszáz foglalkoztatott és dolgozó ünnepi ebédjénél egy kis időre újra részesei lehettünk az életüknek.

A Matta-kerti karácsonyfánál fogadtuk a 1026. sz. Szent László király cserkészcsapat betlehemeseit, akiknek köszönhetően ez a szép hagyomány még jelen van életünkben.

December 21. Téli napfordulós evezésen volt alkalmam a hétszeres világbajnokunk Hegedüs Robi mögött megtekinteni a Dunáról a naplementét.

December 22. Szalai Attila képviselőtársam és fia, Dani főzött a hajléktalanszálló lakóinak, dolgozóinak. Az eseményhez Török Sándor alpolgármester úrral idén is hozzájárultunk, valamint segédkeztünk az osztásnál.

December 27. A közvilágítási hibákkal kapcsolatban több napon keresztül végigjártam a településrészemet és jeleztem a problémákat a szolgáltató felé a 06-80-383-940-es számon.

December 28. A Szkela utcában történt csőtörés a Fővárosi Vízműveknek többször

be lett jelentve, amit a szakemberek csak az újév első munkanapján javítottak.

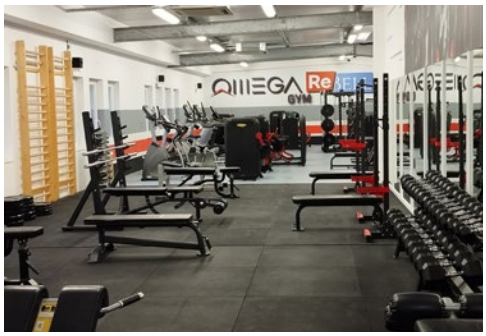
Január 1. Egy délutáni séta keretén belül felhívásomra tucatnyi önkéntessel megtisztítottuk az az Erőmű út, Szabadság utca egyes szakaszait és a Zoltán parkot. Több éve így kezdem az évet, de ilyen mértékű eldobott hulladékkal még nem találkoztam, a megtöltött zsákokat elszállítottuk a Szákom Kft. telephelyére.

Január 6. Vízkeresztkor immár harmadik alkalommal merültünk a hűs Duna habjaiba. Ebben az évben 13-an, köztük 3 hölgy gondolta úgy, hogy megmártózik a 4-5 fokos folyónk vizében a csónakháznál. Mindeközben a hangszórókból nyári slágerek szóltak.

A Szerb Nemzetiségi Önkormányzat elnökének, Csupics Nikolának a meghívására ellátogattam a karácsonyi misére az óvárosi ortodox templomba.

Január 7. Az óvárosi Omega Sportcentrumban megnyitotta kapuit a ReBell-GYM konditerem, amelynek nyílt napján számos érdeklődő jelent meg.

Január 12. A decemberi csapadékos időjárás miatt elhúzódott az Eperfa utcai SafeXOne okos zebra beüzemelése, de január elejétől ezen a kijelölt gyalogosátkelőn is nagyobb biztonsággal kelhetnek át az úttesten a gyalogosok.

Január 15. A Százhalombattai Lövészklub új, 14 lőállásos lőterének átadó ünnepségén tekinthettük meg, hogy sportolóink milyen remek körülmények között készülhetnek a versenyekre.

Január 16. Megkezdődtek a munkálatok a Bulcsú utcában, ahol eddig hiányoztak a közvilágítási lámpatestek.

Január 17. Lakossági jelzések alapján murvázási munkákat végeztek a Dűlő utcában, valamint a Földvár utcában.

Január 20-21. Újra a Városi Szabadidő Központban rendezhették meg azt a jótékonysági foci tornát, amelynek bevételét Soczó Ádám további gyógykezelésére ajánlják fel minden évben a szervezők. Szombaton és vasárnap 9-9 csapat jelent meg és indultak különböző kategóriákban.

Január 21. A Magyar Kultúra Napja alkalmából 2024. év díjazottjai: Házi Tamás – Kultúráért Százhalombatta Díj, Mahál-Kicikudisz Alexandra, Illyés Zoltán – Zenálkó Etel Közművelődésért Szolgálati Díj.

A Csodavárók ünnepi díszelőadást a Forrás Néptáncegyüttes Független Táncszínház növendékei adták elő.

Február 3. A óvárosi közösségi ház adott otthont a szokásos téli cserkészbálnak. A jótékonysági rendezvényen idén a riói karnevál hangulatát idézték, talán nem meglepő, hogy telt házban, fantasztikus estét tölthettek együtt a megjelenő szórakozni vágyók.

Köszönöm a javaslataikat, véleményeiket, keressenek ezután is bizalommal a **szabogabor@mail.battanet.hu** e-mail címen, vagy a **06-20-222-2930** telefonszámon.

Szabó Gábor
képviselő

SZÁZHALOM

Óvárosi Közösségi, Közéleti Folyóirat

Megjelenik havonta

Felelős kiadó:
Jován László, a Hírhalom Egyesület elnöke

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Postacím: 2440 Százhalombatta,
Csenterics út 4. Tel.: 06-30-966-8079
www. szazhalom.hu

ISSN szám: 2559-9860

Nyomdai munkák:
Hírhalom Egyesület, Százhalombatta

Támogatók:
Százhalombatta Város
Önkormányzata

Nemzeti Együttműködési Alap
MINISZTERELNÖKSÉG
BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

A Magyar Kultúra Hete Százhalombattán

Márton Béla programsorozat a könyvtárban

Az eredeti elképzelés csak annyi volt, hogy a Magyar Kultúra Napján valamilyen klasszikus festménykiállítás legyen a könyvtár galériájában. Természetesen adta magát, hogy Takács Pétertől, a Takács Galériából kérjünk segítséget. Ő azonban felhívta a figyelmünket Márton Béla születésének (majdnem) kerek évfordulójára, valamint – mint az életmű nagy ismerője – azzal a zseniális ötlettel egészítette ki, hogy érdemes lenne felkutatni azokat a festményeket, amik még soha vagy csak ritkán szerepeltek kiállításon, és nem jelentek meg az általa összeállított életrajzi albumban sem (Márton Béla festőművész élete és munkássága, Százhalombatta, 2014.). Így hát felhívást tettünk közzé, hogy keressük azokat az alkotásokat, amik otthonok falát, magánemberek életét díszítik.

Márton Béla 1973-ban, 60 évesen települt Százhalombattára. Kalandos életút állt mögötte: Amerikában született, a felvidéken nevelkedett, majd képzőművészeti tanulmányai után Kárpátalján élt, ahol hivatásos festőként megfizették ugyan, de meg is kérték az árát. Ki tudja, korábban szeretett-e portrét festeni, de többezer, kötelezően megfestendő Lenin és Sztálin arckép után önálló munkásságát elsősorban a tájképek, csendéletek jellemezték. Látképeket, épületeket, utcai és virág-csendéleteket örökített meg. Százhalombattára is a Dunapart, a falu meghitt hangulata, a kanyargós főutcán sorjázó házak vonzották.

Közvetlen személyiségének köszönhetően hamar beilleszkedett a város közösségébe. Rendszeresen találkozhattak vele a járókelők, elsősorban Ófalu utcáin, ahol szeretett itt-ott megállni és megörökíteni egy-egy részletet. Ilyenkor is szívesen beszélgetett, és a háza is mindig nyitva állt a vendégek előtt.

Gyorsan dolgozott, egy-egy témát többször is megfestett, és sokszor nyúlt vissza emlékeihez, többek között a kárpátaljai tájhoz, ahogy a kiállításon is látható. Festett kérésre és rendelésre, sok képét elajándékozta, és a baráti szívességeket is festményekkel köszönte meg.

Nem csoda hát, hogy a könyvtár felhívására hamarosan özönleni kezdtek a jelentkezések. Engem ért a megtiszteltetés, hogy sorra járhattam az otthonokat, összegyűjteni a képeket. Akadt köztük, ahol egyet őriztek nagy becsben, máshol akkora festménnyel találkoztam, hogy nem fért volna el – nemhogy az autóban, de – a paravánon sem. Láttam festményekkel sűrűn borított falakat, köztük néhány igazán izgalmas Márton Béla művel, olajfestménnyel és pasztell-képpel egyaránt. Találkoztam elképesztően komoly és értékes gyűjteménnyel, melynek tulajdonosa félve segítette bepakolni a pokrócba takart alkotást az autóba.

Minden kép mögött privát történetek húzódnak: személyes találkozások, beszélgetések, emlékek, a festmény születésének vagy tulajdonba kerülésének, tulajdonosváltásainak körülményei. Egészen elképesztő az a feltétlen bizalom, amivel megnyitották otthonaikat, átadták a képeket a kiállítás számára. Igaz, volt olyan telefonbeszélgetés is, amiben a kép tulajdonosa, mikor megtudta, hogy több hétről van szó, végül úgy döntött, mégsem ajánlja fel az otthonát díszítő alkotást, mert – mint mondta: „vendégeket várok, hogy' nézne ki a fal a festmények nélkül?"

És nem csak eszmei értékről van szó, vagy a megbontott otthoni enteriőr áráról, hiszen Márton Béla festményei a mai napig mozgásban vannak, megjelennek a műtárgypiacon, képei konkrét összeggel kifejezhető értékkel is bírnak. A felkéréskor és begyűjtéskor felmértük azt is, melyek azok a képek, amiket tulajdonosaik – megfelelő ár esetén – hajlandóak eladni.

Végül 12 tulajdonostól összesen 35 kép

– festmények és pasztell-képek, kisebbek és nagyobbak – gyűlt össze. Január 22., a Magyar Kultúra Napja óta ebből 20 alkotás látható a könyvtár galériájában.

Ugyancsak Takács Péter kezdeményezésére ezúttal a fiatal generációból kerestünk alkalmas személyt a megnyitásra.

Dömötör Kristóf, a Magyar Képzőművészeti Egyetem képzőművészet-elmélet szakos hallgatója (színötös félévi vizsgáihoz ezúton is gratulálunk!) nem ismerhette Márton Bélát személyesen, de szakmai érdeklődéssel és egyéni lelkesedéssel fordul a képzőművészet felé. Segített a kiállítás berendezésében, köztük annak a képnek a kihelyezésében is, ami mellett maga is felnőtt, hiszen családja tulajdonában van. Kiállítottuk Márton Béla eredeti festőállványát, rajta legismertebb önarcképével, és azt a speciális, bárhol felállítható ládát – benne olajfestékeivel –, amellyel oly sokszor láthatták őt a város egy-egy pontján. (A megnyitó szövege elolvasható a könyvtár honlapján: www.hbvk.hu) Ez az anyag február 27-ig látható.

Március 1-jén – Márton Béla születésének 111. évfordulóján – kerül ki az a 15 kép, amiket eladásra szánnak tulajdonosaik. Ezekről egy kis füzet készült, amiből már a tárlat megnyitása előtt is tájékozódhatnak az érdeklődők. A március 1-jei megnyitón Sandi Barcsay Judit okleveles festménybecsüs tart előadást a kiállított képek között.

Márton Béla 94 éves korában, 2007. március 22-én hunyt el. Kiállítását másnap, március 23-án 10 órától festő-műhellyel zárjuk, ahol Fazekas Levente képzőművész vezetése mellett bárki kipróbálhatja, feléleszthetti a benne rejlő festőt. **László Ani**

Baka Györgyi: Átmozduló léthatárok

A Magyar kultúra napján a Hamvas Béla Városi Könyvtárban mutatta be Baka Györgyi költőnő legújabb verseskötetét, mely az igencsak sokatmondó Átmozduló léthatárok címet kapta.

A versek – mint az Györgyitől megszokhattuk – a létezés alapkérdéseivel foglalkoznak, és megmutatkozik bennük a költő egyéni látásmódja, valamint érdeklődése a transzcendens iránt.

Beszélgetőtársai a könyvtár egykori munkatársa, Rozsnyai Júlia, valamint a kötet illusztrátora, László Bandy grafikus voltak.

A bensőséges hangulatú találkozó során Györgyi, Júlia és Bandy is felolvastak több, szívüknek kedves költeményt a kötetből, és ezek jó kiindulópontul szolgáltak a tartalmas, inspiráló beszélgetéshez.

A bemutató végén a szerző névre szólón ajánlotta a kedvezménnyel megvásárolt köteteket a jelenlévőknek, Bandy pedig kis, személyre szabott illusztrációval látta el a dedikált könyveket. ■

Könyvbemutató az OMNYE-ban

Aki olvas, új világokba jut, aki ír, az újat teremt

2024. január 23-dikán az Olajipari Műszaki Nyugdíjasok Egyesülete évadnyitó klubnapján bemutatkozott *Nagy-Rakita Melinda*, a *#Kilencvenkilenc* című regénye megjelenése kapcsán. Az eseményre megtelt az Óvárosi Művelődési Ház nagyterme. Az írót Kovács Krisztina kérdezte.

– Érdekes volt megtapasztalni, hogy az íróvá válás során kiteljesedtél, egy egészen más, nyitottabb személyiséggé váltál. Minden bizonnyal új embereket ismertél meg, egy új világ nyílt meg számodra. Jól érzékeltem ezt?

– Aki olvas, az mindig új világokba jut, aki pedig ír annak annyi világa van, amennyit megír magának. Innen kezdve kénytelen kinyílni, kiteljesedni, kitárulkozni, mert az írói világ ilyen. Találkozol emberekkel, más költőkkel, írókkal. Minél több emberrel kerülsz kapcsolatba, annál több világot ismersz meg, hiszen minden ember egy világ.

– Hogyan kezdődött, honnan indult ez az új írói éned?

– Ez valahol mindig megvolt bennem, csak nem volt alkalma előbújni. Talán tíz évvel ezelőtt kezdődött ez az új szakasz, amikor egy kicsit jobban egyedül maradtam és már készültem arra, hogy a munkámat is otthagyom, nyugdíjba megyek. Véletlenül hallottam egy nagyon izgalmas írói tréningről, ami megmozgatta a fantáziámat. A két napi kemény munka után azzal a jó érzéssel jöttem el onnan, hogy ez nekem megy.

– És ment is, hiszen nemcsak a családnak, íróasztalnak írtál, hanem megpróbálkoztál pályázatokon is, és jöttek a sikerek.

– A tréningnek az is hozadéka volt, hogy lehetőséget kaptunk egy internetes magazinba írni, valamint felhívták a figyelmet a pályázatokra. Volt több, de egy különösen inspiráló élményem ezzel kapcsolatban. Amikor a 100 szóban Budapest pályázaton bekerült a kiadványba az én száz szavam, és a legkisebb fiammal elmentünk a Bálnába átvenni a kötelespéldányt, ő leemelte a nagy kupacból a könyvecskét, majd egy mozdulattal kinyitotta pont az én írásomnál. Ez olyan volt, mint egy jel. Azóta sok hasonló kiadvány született, pl. a *Könyvbezárt karácsonyok* az első kisregényemmel, amelynek a végét – a kiadó óhaja szerint – kénytelen voltam kicsit átírni. Mert, ha beküldesz egy írást egy pályázatra, aminek a díja a megjelenés, a kiíró megfogalmaz bizonyos elvárásokat, s ennek meg kell felelned. Azonban pár évvel később, amikor lejárt az elköteleződés a kiadóval, beletettem a *Bolygónk a Föld* című könyvembe ezt a kisregényt immár a saját eredeti befejezésemmel.

– Mi volt az, ami tovább vitt az utadon? Kinek a visszajelzése, milyen érzések, kinek a véleménye?

– Az első, ami tovább vitt annak megtapasztalása, hogy másnak is tetszik, másnak is fontos, amit írok. De sokat kaptam attól is, amikor Daróci Márta meghívott az IRKA-ba, ahol találkoztam egy nagyon élénk csapattal, akik hasonló módon írtak, olvastak, mint én. Rengeteg új dolgot hallottam tőlük, más stílusokat, más műfajokat ismertem meg. Ott tanultam például haikut írni. Ez egy nagyon kötött japán versforma – 5-7-5 szótagból áll – és nemcsak az a lényege, hogy hány szótag van benne. Sokkal mélyebb értelmet rejthet, ami komoly kihívás. Az elején azt sem tudtam, miről beszélnek, de ma már egész jól megy nekem is.

– Ezek szerint születtek haikuk, versek, novellák, de az áttörés az első saját kötet volt. Hogyan is volt ez?

– Valójában az történt, hogy sok minden írtam már sokfelé. Közben meg mások hozták a könyveiket, sorra jöttek a könyvbemutatók, és végül azt gondoltam, legyen már valami olyan, amin csak az én nevem szerepel. Így született meg a *Bolygónk a Föld* című könyv, amelybe a korábbi fantasztikus (sci-fi) történeteimet kicsit átfésülve, kicsinosítva, és az említett *Hol a boldogság mostanában* című kisregényemet tettem bele.

Az új #Kilencvenkilenc című könyvem pedig szinte már teherként lógott rajtam, mert legalább három évvel korábban, mint ahogy a pályázatra elküldtem, kezdtem el írni. Amikor már néhány fejezet elkészült belőle, megváltoztattam a koncepciót és átírtam. Aztán az évek folyamán többször hetekre, sőt hónapokra félreraktam és amikor a Stílus és Technika pályázatát olvastam, úgy gondoltam itt az ideje, hogy végre pontot tegyek a történet végére.

Sajnos, bár a legutolsó körbe bekerült, mégsem nyertem meg a kiadói megjelenést. Ezt követően döntöttem úgy, hogy akkor jelenjen meg itt, kvázi itthon azoknak a gondozásában, akikkel már a Százhalom Magazin, a Kalendárium kapcsán együtt dolgozhattam. Felhívtam Jován Lacit és megkértem, menedzselje a kiadást. Nagyon sokat segített a könyv végleges formájának kialakításában. Többek között a borító teljes egészében az ő ötletük és kivitelezésük alapján jött létre és nekem őszintén, nagyon tetszik.

– A könyv munkacíme, egy modell lány halála, valamint ez a #Kilencvenkilenc is nagyon izgalmasan hangzik. Honnan jött az ötlet, mennyire volt ez már a fejedben és mennyire formálódott az idők során?

– Az alapsztori sokkal szimplább volt, nem volt ennyi szála, ennyi szereplője, vonzata. Egy idő után rájöttem, hogy ez így nem lesz jó, hiszen, ha valaki elolvas belőle tíz sort egyből kitalálja, mi lesz a vége. Amúgy a történetek maguktól is nőnek, ha elkezdünk írni valamit, az fejlődik.

– Akkor te sem tudtad az elején, hogy ki lesz a gyilkos, mert tényleg nagyon szövevényes a történet?

– A második verziónál már tudtam, de hogy hányan fognak meghalni, azt nem. Van egy Könyvklub, ahová évekkel ezelőtt befogadtak, ahol nagyon értékes baráti kapcsolat alakult ki a tagok között. Amikor még egészen nyers volt a sztori, megkértem őket, aki ráér, olvasson bele. Értékes véleményeket kaptam, sokat profitáltam ezekből.

– Az asztalra kirakott könyvekből az látszik, hogy sokfélét írsz. Ennyire mindenevő vagy, ha olvasol akkor is?

– Igen, ha látnád a könyvtáramat, akkor tudnád, mennyire mindenevő vagyok. Nagyon kevés az a könyv, amit nem tudok, vagy nem akarok elolvasni. Így hasonlóan sokfélék azok is, amiket írtam.

Amikor Buda Dénessel megbeszéltük, mit is fogok itt csinálni, szóba került, hogy felolvasom a *Japánkert* című krimi novellámat, amely szintén a Stílus és Technika által kiadott Detektívsztorik című könyvben jelent meg. Akkor arra gondoltam, így az itt összegyűltekben az a kép alakul majd ki, hogy csak ilyen gyilkos sztorikat írogatok. Ezért aztán kitettünk az asztalokra egy válogatást a meglehetősen sokféle témájú verseimből.

Ezenkívül végül abban maradtunk, hogy ma inkább egy másik, romantikusabb hangvételű novellámat, a *Mostanság* címűt fogom felolvasni. Egyrészt, hogy legyen egy kicsit más stílus, másrészt a Japánkert sokkal hosszabb és nem szívesen venném el az időt a következő előadótól.

– Akkor jól értem, hogy egy élethelyzet, egy téma, egy ötlet hozza, hogy éppen mi születik?

– Igen. Ötlet vagy pályázat, esetleg, ami éppen eszembe jut. Vannak inspiráló szavak, amik elindítanak valamit. Eleinte a pályázatoknál úgy gondoltam, hogy pont ahhoz a kiírásban megadott szóhoz, szövegkörnyezethez kell szorosan kapcsolódni. De nem. A trükk abban van, hogy kapcsolódj hozzá, de mégse szó szerint, hanem értelmezd kreatívan a feladatot.

Így született az IRKA *Élni jó?* pályázatára a *Mácsi néni* novellám.

– Feldolgozol gyerekkori élményeket, tapasztalásokat az írásaidban? Te melyik fajta író vagy, akinek szárnyal a fantáziája és minden fikció, vagy van mögötte megélés?

– Szerintem, minden fikcióban van valami megélés. Nekem gyerekkorom óta elég élénk a fantáziám is. Aztán ahogy az évek múlnak, az ember rengeteg tapasztalatot szerez és ezek óhatatlanul belekerülnek az írásokba.

– Tehát akkor lehetne a MOL-os dolgokat is beleírni, vagy a megélt dolgokat?

– Aki ismeri az előző, *Bolygónk a Föld* című könyvemet, az találkozott már azzal a jövő finomítójában játszódó novellával, amit egyértelműen a Finomítós énem ihletett.

– Mesélj arról, milyen az amikor te írsz. Van-e nálad papír, ceruza, laptoppal jársz? Hogy képzeljünk el téged alkotóként?

– Kezdetben valóban tollal írtam, bár egész életemben kifejezetten csúnya volt a kézírásom. Dedikáláskor gyakran kérek elnézést is emiatt. Aztán nagyon hamar átálltam a gépre. Van egy laptopom, remekül tudunk együtt dolgozni. Azonban nálam nem úgy működnek a dolgok, hogy cédulákra, meg egyebekre írogatok. Nekem valahol itt hátul, a fejemben járnak, forognak, fejlődnek a témák és amikor megérnek, akkor jön a laptop.

– Folyamatosan ötletelsz?

– Igen. Most is van egy történet, amit írok, ami jár a fejemben. Este lefekvés után gyakran gondolkodom rajta, hogyan is menjen tovább.

– És akkor itt van a mű, ami más világba repíthet téged és az olvasót is. Mostani fő témánk a #Kilencvenkilenc című könyved. Mi az, amit ajánlanál, akár kedvcsinálónak is ebből?

– Elsősorban azt említeném, amit egyébként hibául rótt fel a pályázat egyik bírálója, de amit én inkább erényként értékelek. Azt mondta, hogy nem olyan, mint egy Joe Nesbo könyv. Ő az az író, aki meglehetősen kemény, bár nagyon jó, thrillereket ír. Erre az a válaszom, hogy én nem akartam thrillert írni. Én nem akartam olyan véres, verekedésekkel teli valamit sem írni, ami a TV-ből folyik nap-mint-nap.

Ez egy nyomozás folyamatáról szól, amelyhez különböző szálak kapcsolódnak. Például szeretem a hajléktalan Anti bácsi történetét. Ez akár pont úgy, ahogy megírtam, igaz is lehet, mert hasonlóakat nagyon sokat hallottam, olvastam, láttam. De megbújik a könyvben egy csendben kibontakozó szerelem története is. Azt gondolom, sokan megtalálják benne azt, amiért szeretnek olvasni.

– Ráadásul végig életben tartja az ember érdeklődését, mert sokféle szál fonódik bele össze és ez izgalmat hozhat az olvasásba. Ajánlanád-e másoknak az írást, mint önkifejezési formát, mi az, amit neked adott? Ha nem is ilyen nyomtatott formában, manapság beszélünk arról, hogy jó átadni az életünk történetét az utánunk jövőknek, unokáinknak. Tehát ez is lehet egy olyan mozgatórugó, amiért érdemes írni. Szóval miért jó írni?

– Ha valaki nem akar így, a megjelenésért írni, vagy akár másoknak, akkor is nagyon jó dolog lehet.

Az utóbbi időben többször előfordult, hogy leírtam olyasmiket, amit nem szánok másoknak. Nemrégen, amikor a testvérem elment, egy csomó dolgot megírtam csak azért, mert bennem volt és már nem beszélhettem meg vele, és mert emiatt elveszne. Elvégre sajnos, vagy szerencsére is, felejtünk. Tehát, ha csak leírod, ami benned van, magadnak az is jó dolog, megkönnyebbülsz tőle. Majdnem olyan, mint amikor kibeszélheted magad valakivel. Nagyon jó terápia is lehet.

Ennek ellenére azért bíztatok mindenkit, írjon úgy, hogy mi is olvashassuk, hiszen ez az, ami izgalmassá teszi az írást. ■

Csatangolás Szeged „hírös” városában

Barátnőmmel egy hétvégi csatangolást terveztünk Szegedre. A vonat a Nyugati-pályaudvarról két és fél óra alatt repített oda bennünket. Kényelmes villamossal mentünk egészen a Széchenyi térig. Bár kicsit korábban érkeztünk, a szállásunkat azonnal el tudtuk foglalni a centrumban lévő gyönyörűen felújított Tisza Szállóban. Lepakolva a holminkat azonnal felkerekedtünk és egy nagy sétát tettünk a szépséges Tisza parton. Sütött a nap, sokan sétáltak rajtunk kívül is a gát sétányán.

A Tisza Lajos körútra befordulva elsétáltunk a Gróf palota mellett. A palota a körút meghatározó szecessziós stílusú épülete, amely Szeged legnagyobb méretű szecessziós stílusú védett műemléke. Névadója Gróf Árpád Márton városi főügyész volt, tervezője pedig Raichl Jenő Ferenc építész. 1912-13 között épült. Homlokzatán a keleties hangulatot hordozó kék, sárga és aranyszínű díszítések mellett magyar népművészetből átemelt motívumok, kerámiából készült fali díszek vannak.

Tovább sétálva a Kakasos templomnak is nevezett, 1884-ben épült református templomhoz érkeztünk, amely Schulek Frigyes tervei alapján készült. A Nagyárvíz (1879) után közösségi összefogással megépült neogótikus templommal átellenében az Anna fürdőt találjuk. A fürdőzők kedvence fehér falú, keleties hatású eklektikus épület, Steinhardt Antal és Lang Adolf tervei alapján épített közfürdő.

Gyógyvizét ivókúrához palackozzák és a sétálók is megkóstolhatják a közeli Anna kútnál.

A séta után megéhezve betértünk a Hotelhez közeli utcában lévő Bajor sörözőbe. Bár nem söröztünk, a kiváló ízű és hatalmas marhapörkölt adagot meg sem tudtuk enni.

*

Nem sokkal azután, hogy visszatértünk a szálláshelyünkre, csörgött a telefonom.

Dalibor Milenkovic atya hívott, vár bennünket a Szent Miklósnak szentelt szerb templomban.

Bár nem volt részletesen kidolgozott, kőbe vésett programunk Szegedre, az ortodox szerb templomot szerettem volna megnézni. Kérésemre Dalibor atya elmondta, délután kettőkor az iskolában Szent Száva ünnepet ülnek a gyerekekkel, ha ott végez, szívesen fogad bennünket.

A templomajtó nyitva volt, és ahogy beléptünk szemben azonnal elénk tárult a hatalmas, gyönyörű rokokó stílusú ikonosztáz. Az atya papi ünneplőbe öltözötten szívélyesen fogadott. Öröm volt vele a találkozás, hiszen, amikor Százhalombattán élt sokat segített nekem a szerb ünnepek megismertetésében. Bármikor kerestem fel, készségesen támogatott.

Jókedvűen, az ünnep hangulatától emelkedetten és nem egyedül érkezett, hanem a segítőjével, a fiatal Szenad Emrával, aki papi felszentelésre vár.

Kértem, hogy azokat a látnivalókat mutassa meg, amelyek a legfontosabbak és legértékesebbek az épületben. A templomot Myra püspökének (Szent Miklósnak) szentelték fel. A szent ereklyét, amikor a török hódítás közeledett Szegedhez, Olaszországba, Bariba menekítették.

*

Megismerhettem a templom építésének rövid történetét is. A Dóm tér északi oldalán található templomot két korábbi temp-

lom építése is megelőzte. A szegedi szerbek az Oszmán Birodalom előre nyomulása miatt húzódtak északra a középkorban, akik a XVIII-XIX. században jelentős szerepet játszottak a város és a térség kereskedelmében. Szent Miklós tiszteletére szentelt templom a harmadiknak épült Szegeden. 1734-ban szentelték fel, majd 1773-1778 között felújították és nagyobbították az épületét. Az egyhajós, igen szép kivitelű barokk épület belső tere az ortodox előírásoknak megfelelő elrendezésű. Központi eleme az arannyal dúsan díszített rokokó ikonosztáz, 1761-ben készült, a híres ikonfestő Jovan Popovics alkotása és egyetlen fennmaradt műve. A korábbi épületből került át. A templombelső felszentelése 1805-ben történt meg.

A toronysisak alatti bejárat után közvetlenül az asszonyok temploma van. A templomhajó középső része a férfiaké, melyet az ikonosztázion választja el a szentélytől. Tehát az ortodox templom három részből áll. A szentélybe a középső király ajtón csak a pap és a főpapok, a bal és jobboldali diakónus ajtókon csak a pap és a férfisegítők léphetnek be.

Dalibor atya bemutatta a három ajtó szentekkel díszített képeit. A középső királyajtón 6 ikon található: Szent Gábriel arkangyal, Szűz Mária a kis Jézussal, alattuk pedig a négy evangélista: Máté, János, Lukács és Márk képével. Fölöttük Jézus, Keresztelő Szent János, Szűz Mária és a templom névadója Szent Miklós ikonja van.

A baloldali diakónusajtón: Mózes, az Ó-szövetség 5 könyvének szerzője, fölötte Melkhisedek ikonja található. A baloldalin pedig Áron a főpap, fölötte Ábrahám zsidó ősatya ikonjával.

Az ikonosztázionban meghatározott rendben helyezkednek el az ikonok. A szegedi hihetetlenül gazdag képanyagban, 74 ikon díszíti az ikonfalat.

A falakat szintén igen értékes ikonok díszítik. A teljesség igénye nélkül: Szent Száva – egyház és iskolaalapító, Szent Miklós, Sárkányölő Szent György, Jézus arca Veronika kendőjén, amely egy Andrej Rubljov tanítvány 400 éves alkotása. Különleges értékű a kopt alkotású Fekete Madonna, amelyen Mária és Jézus is színesbőrű. És egy értékes Szent Kereszt Jézussal.

A mennyezeten a Világ Teremtése. A freskót a szlovák Jan Hodina festette.

*

Dalibor atya beszélgetés közben elmondta, kellemes emlékeket ápol a városunkban eltöltött időről és vannak kapcsolatai a régi híveivel. Adjam át üdvözletét az ismerősöknek. Közös fotót is készítettünk, majd barátságosan elköszönt tőlünk, a találkozás őszinte örömével, én pedig megköszöntem a látogatás lehetőségét.

*

Hazafelé sétálva még megcsodáltuk a Tisza-híd lába alatt épült csupa üveg, telt házú vendéglátóhelyet, majd a Móra Ferenc Múzeumhoz érkeztünk, amely az 1896-ban neoklasszicista stílusban megépült Közművelődési palota, a millenniumi építkezési láz legimpozánsabb szegedi alkotása.

Nagy örömmel fedeztem fel, hogy a múzeum a „Kínai agyagkatonák" kiállításnak ad otthont, így megszületett a terv a szombat délelőtti múzeumlátogatásra. A bemutatott agyagkatonák agyagból készült

másolatok. Ugyancsak - bár kicsinyített - másolatok a bronzkocsik. A kiállítás egésze mégis impozáns, mert feltárja a régészeti kutatás időrendjét, eredményeit, értékeit.

Az agyagkatonák után megnéztük még a múzeumban: „A kínai keresztény festészet iskolateremtője" címmel Csen Lukács finom ecsetvonásokkal, színekkel készült csodálatos alkotásait, majd a felújított állandó kiállítását: „Folyóink és földje" anyagát, amely az Alföld és a Tisza ártere állat és növényvilágát mutatja be. Próbát tettünk, megismerjük-e a szárított gyógynövények és fűszerek illatát, formáját.

*

Délután a Tram Train vasútvillamossal Hódmezővásárhelyre mentünk. A Kossuth téren – a város főterén szálltunk le – amit a templom melletti részen éppen átépítenek ezért kicsit fel volt túrva a földje. Mivel megéheztünk az első utunk a cukrászdába vezetett, ahol kiváló édesség, viszont meglehetősen hideg hőmérséklet fogadott bennünket. Szombaton kellemetlen hideg szél fújt és a melegre vágyó Erzsébet barátnőm ráadásul meleg tea helyett hideg ananász ízű teát kapott, mert a felszolgáló félre értette a kérését.

Cukrászda után körbe sétáltuk a tágas és igen szép épületekkel övezett teret, majd a piacot kerestük fel, ahol érdekes módon szombat délután kezdődik az adás-vétel és meglehetősen hosszú a piac terjedelme is. Elcsábultam két nadrág vásárlására, tehát nem volt hiába oda menni.

*

Miután megvolt a napi kilométerünk, hazafelé vettük az irányt. A sok sétától megéheztünk. Már Szegeden bementünk egy óriáspalacsintát árusító kis vendéglőbe, ami nem volt rossz, de kevésbé elegáns, mint az egri Palacsintavár. Utána a Dómot kerestük fel, amely késő este ellenére látogatható volt és ugyanolyan szépséges, mint a tavalyelőtti látogatásunkkor. A téren az óra éppen hatot ütött és kedvünkre még zenélt is. Csúri Ferenc órásmester különleges alkotása 1936-ban szólalt meg először a Szabadtéri játékok idején.

Felkerestük utána a Nagyboldogasszony templomot, amely sajnos már zárva volt, bemenni nem tudtunk, ezért visszafelé indultunk. Elsétáltunk a mediterrán hangulatú Klauzál tér mellett, melyet a Kárász utca felújításával együtt: Európa-Nostra díjjal jutalmaztak. A XIX században felépített paloták magukon viselik az építésük idején egymással versengő stílus irányzatok sokszínűségét. A klasszicizmus, az eklektika és a szecesszió jellemző jegyeit.

A teret Kossuth Lajos egész alakos szobra díszíti, nem véletlenül. A Kárász-ház er-

kélyéről mondta el utolsó magyarországi beszédét. Végül a Hotelben fejeztük be az estét. Vasárnap InterCityvel indultunk haza.

Szeged mindig meglep valami új élménnyel, tudom, még sokszor fogom felkeresni az én névadó városomat.

Szegedinácz Anna

Beszélgetés Németh Istvánnal (XIV. rész)

Egy lokálpatrióta emlékei

Kamaszkortól a felnőttkorig (folyt.)

A folytatás 1987-ben történt. Megjelent egy kicsi könyv: „Az élő Árpádok” címmel - irta: Dr. Pusztaszeri László. A könyvről megjelent ismertető is pozitív hozzáállással.

2008-ben Dr. Endrey Antaltól megjelent „A végső nemzedékig” ugyanez a téma bővebb formában. Bölcsész, jogász, történészként írta a könyvet külföldi emigrációjából hazatérve.

2009-ben ismét Pusztaszeri László jelentkezett egy bővített, oknyomozó munkával, „Az élő Árpád-ház” címmel.

2016-ban felvettem a kapcsolatot Dr. Pusztaszeri Lászlóval, személyesen kerestem fel a lakásán. Sok mindenről beszélgettünk, többek között elmondta személyes találkozását Franciaországban Crouy-Chanel Félix és Imre grófokkal, akik az általuk ismert adatok és dokumentumok bemutatásával, személyiségük vonzerejével segítették könyvének megírásában. Ők Magyarországon születtek, de 1946-ban, illetve 1959-ben hagyták el országunkat és telepedtek vissza Franciaországba, ahol a folyamatosan 700 év óta élő rokonság segítette őket talpra állni.

Beszélgetésünkben arra is kitért Pusztaszeri László, hogy Imre gróf 1979-től 1996-ig volt a Magyar PAX ROMÁNA Nemzetközi Szervezet elnöke (1921-ben alapított Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom). Elnöksége alatt 1996-ban Dobogókőn tartotta kongresszusát a szervezet. 2008-ban, 64 évesen Crouy-Chanel Imre az Európai Unió Általános Bővítési Bizottságnak belső ellenőrzési vezetője volt. Felesége Napóleon egyik híres marsalljának leszármazottja, Héléne Francoise Davont-Dauerstaedt hercegnő. Ők két fiuknak, Félixnek és Márknak szülei.

Meghívásomra Pusztaszeri László vállalta az előadást „Az élő Árpád-házról”.

2016. március 8-án este a Szent István templom hittantermében volt az előadása, nagy létszámú részvétellel. Azoknak, akik az előadást meghallgatták, alaposan meginoghatott az az ismeretük arról, hogy az Árpád-ház 1301-ben kihalt. A téma óriási jelentőségű, afféle búvópatakként működött és működik 700 éve. Dr. Pusztaszeri Lászlónak 2009-ben megjelent „Az élő Árpádok” című könyvében az ajánló gondolatokat dr. Beer Miklós váci megyéspüspök írta.

Előtte elvittem a Szent László templomban bemutatni neki dr. Dénes Jenő festőművész 1955-ben festett képeit. Az alkotó egykor a Képzőművészeti Főiskola tanára volt. A templomban van egy kép, amely boldog Erzsébetet ábrázolja a Tössi kolostorban, ima közben, aki III. Endre és a lengyel Feména hercegnő lánya volt. Ritkán ábrázolták, de nálunk a Szent László templomban az oltár előtt jobbra fent látható.

Pusztaszeri László színes, objektívszemléletű történész képesítésű személy volt. Könyvet írt Habsburg Ottóról, Karády Katalin és

Újházi István kapcsolatáról. Egy ideig Antall József miniszterelnök sajtófőnöke volt. Számos külföldi útján elkísérte.

2016 végén ismét felkerestem telefonon. Feleségét értem el, akitől megtudtam, hogy férje kórházban van. Meglátogattam. Bár rossz fizikai állapotban volt, mégis optimista a jövőt illetően. Majd ismét meglátogattam, már beszélni is alig tudott. Itthon megkértem Mátyás atyát, hogy keresse fel és adja fel az utolsó kenetet. Dr. Pusztaszeri László 2017. január 17-én hunyt el. Utolsó előadását Százhalombattán tartotta. Barátság szövődött közöttünk.

*

2016. június 8-a. Bár-e napon két kötelezettségemnek kellett eleget tennem – és nem is tennék említést róla, de családunk számára mégis jeles nappá vált. 10 órára Érdre kellett mennem az Agro-Benta Kft taggyűlésére, valami ügyrendi kérdésben a tagság szavazására volt szükség.

Már túl voltunk az ügyrendi kérdésen, amikor megszólalt a telefonom. A fiam, Laci hívott, hogy unokám született, Benedeknek hívják. A kisbaba jól van, a menyem, Pálosi Hajnalka, aki fejlesztő pedagógus, viszonylag jól érzi magát. A hírt nagy örömmel ujságoltam a volt kollegáknak és már igyekeztem is a másik megbeszélt helyszínre, ami az érdi határban zajlott. Egy amerikai TV Társaság, „Atilla Nagykirályról” készült dokumentumfilmet forgatni. A mi vaskori sáncunk és Duna által határolt „Potentiána” földvárunk is szóba jött, mint lehetséges forgatási helyszín. Ezt kellett a stáb szakértőjének megmutatni, miután Ábel Andrásnál megbeszéltük a tudnivalókat.

Ezt követően rohantam a vasútállomásra, ahol feleségem már várt és együtt mentünk a kórházba meglátogatni harmadik unokánkat és édesanyját. Akkor készült versemből idézet:

„Elnézlek, s látom, kezed jó erős és jár is,
mint a kelevéz.
Szemed nagy, kerek, s ha kell a Világot is
megvered.
Rá is fér a Világra, csak kezed s lábod
ne bánja.
Hangodtól reszkessen az oroszlán,
s kezedből egyen a bárány.”

*

2016-tól rendeztük meg a „Szent László Napokat”. Templomunk névadójának ünneplése volt ennek előzménye már sok éve, a város önkormányzata részéről, amit

egészen az utóbbi időkig „Óvárosi Kulturális Napoknak” neveztek. Általában pár napi, vagy egy heti eltéréssel a Szent László templomunk búcsújához képest.

Többen nem értettük, miért nem eshet ez egybe a templom búcsújának időpontjával?

2016 márciusában dr. Pozsgainé Szabó Éva által tört felszínre ennek elementáris igénye. Sokakat megszólított ebben az ügyben, így engem is. Magam és az egyházi képviselőtestület nevében helyeseltem a törekvését, hogy Szent László Napokat kell tartani és a programok megválasztásába beleszólhassunk. Időben beszéljük meg – a szervezésben érintettek – az önkormányzattal, milyen összeget szán az ünnepségre, mi pedig részben dönthessünk arról, milyen műsorokra, programokra szeretnénk elkölteni a támogatást.

Az ügyben Éva megkereste Sinka László képviselő urat és az előkészítő tárgyalásokba be lett vonva a Barátság Kulturális Központ igazgatója Szigetvári József úr is.

Éva megkérdezett bennünket, milyen tervei vannak a Római Katolikus Plébániának az ünnepre? A válaszomban elmondtam, hogy az anyagi lehetőségeink szabják meg az elképzeléseinket, de erre akkor még nem tudott senki pontos választ adni. Olyan programot kellett kitalálnunk, ami érdekli a közönséget és nem jár költséggel.

Akkor már jó pár éve figyeltem *Kassai Lajost a lovasíjászt*. Szervezte a fiatalokat a Somogy megyei Kaposmérőn kialakított lovasközpontjában. Egy rég eltűnt világot

teremtett újjá, a lovasíjászatot. Ez több volt a sportnál. A nemzeti érzés fellángolása elgépiesedett világunkban, egy régi életmód gyakorlata, megélése, lelki és testi állapot harmonikus fenntartása természetes körülmények között. Minderről saját költségből, támogatások nélkül, film is készült. Címe: „A lovasíjász”, bemutatója 2016, január 21-én történt. A filmet Kaszás Géza rendezte.

Terveink szerint a programunk 2016. június 27-én a Szent László szobornál rövid megemlékezéssel kezdődött volna, majd a szobor koszorúzása. Utána a Zenálkó Etel Óvárosi Közösségi Házban „A lovasíjász” című film levetítése.

A terveket mindenki, így Illéssy Mátyás atya is elfogadta. Április 2-án a film forgalmazójával felvettük a kapcsolatot és szerződést kötöttünk. Ígéretet kaptunk, hogy a film kópiáját június 24-én rendelkezésünkre bocsátják, viszont a vetítés feltételeiről nekünk kell gondoskodni.

Májusban derült ki, hogy a Barátság Kulturális Központ június 27-én már nyári szünetet tart és nincs lehetőség a film levetítésére az óvárosi közösségi házban, viszont a Summerfesten le kívánják majd vetíteni. Egyetlen lehetőségünk maradt, a film levetítése az ünnepség után a templomban, amire Mátyás atya igent mondott. Akkor még „zöldfülű” voltam és nem tudtam, hogy ehhez püspöki engedély szükséges, de az atya magára vállalta a feladatot.

Saját köreinkből biztosítottuk a vetítéshez szükséges technikát és az eszközök kezelését. A vetítéshez szükséges fehér vászon viszont nem állt rendelkezésünkre.

Végül Sinka László óvárosi képviselőnk felvette a kapcsolatot telefonon Szigetvári Józseffel, aki néptáncosaival külföldön turnézott és kölcsön kaptunk egy vetítővászont állvánnyal, paravánnal.

Az előkészületek után megtörtént a megemlékezés, amit az előadás követett. A templomban iszonyú meleg volt, mégis megteltek a padsorok. Figyeltem a közönséget. A legtöbbnek mindent, amit láttak, hallottak a filmben új volt. Fiatalok szólaltak meg és az összekötő szöveget Kassai Lajos mondta. Minden mondata jelentőséggel bírt.

A képsorok a gyakorlatok nehézségeit mutatják be és azt, ahogy a fiúk és a lányok hogyan küzdenek meg önmaguk gyengeségeivel egészen addig, míg azt le nem győzik. Mindezt egy idillikusan kialakított kis mikrovilágban, ahol embernek, állatnak, fáknak, vizeknek békés otthont ad a táj.

A filmet csak egységes, a film forgalmazója által küldött plakáton lehetett hirdetni, melyen a cím alatt egy jelmondatot olvashattunk: „Nem az Ősöket kell követni, hanem azt, amit az Ősök követtek.” Vagyis az elérhető legtisztább, legemberibb, a természettel és a közösséggel élni tudó, életigenlő állapotot megkeresve.

Mire a vetítésnek vége lett megállapítottam, hogy a film kihagyhatatlan volt, de a vetítésnek az óvárosi közösségi házban lett volna a helye.

Magamban gyűjtöttem az érveket, ha viták támadnának utólag a helyszín miatt – ilyenre nem került sor – beszélgetések, kisebb nézetkülönbségek előfordultak, de az volt a végső érvem, hogy egyetlen ember, Kassai Lajos a mai világban nem múzeumot hozott létre, hanem az élő valóságban teremtette meg a múlt időtálló tanulságait a mai fiatalság számára és tette élővé.

Kérdezem? Mai papok, lelkészek, ki vállalkozik hasonlóra a mai környezetben?

Azóta is figyelem Kassai Lajos előadásait, olvasom ritka írásait, világszerte elért eredményeit. Kidolgozta a lovasíjászat szabályzatát, a versenypályák kialakítását.

A vetítés végén nagyon figyeltem Szent Lászlót, hogy fogadja az ő ünnepi ajándékát? Úgy gondolom örömmel. Lehet, hogy Kassai Lajos is „Ősi küldött” és Szent László gondolatai vannak benne. Egy csoda, ami nem minden népnek adatik meg.

Szeretném egyszer elmondani a lovasíjásznak, hogy a róla szóló filmet egy katolikus templomban, Szent László felmagasztalásának napján, Szent Lászlóról elnevezett templomban nézhették meg hívő emberek.

*

Mindeközben már év eleje óta készültünk a Szent István templom felszentelésének 20. évfordulójára, ami augusztusban volt esedékes. Nagy szerencsémre abban az időben még Százhalombattán élt Strauszné Könözsi Veronika és férje, a zenész karmester Strausz Kálmán. Veronika gondoskodott az ünnepek, aktuális évfordulók színvonalas, elsősorban zenei műsorok szervezéséről. Engem azzal bízott meg a képviselőtestület, hogy az ünnepi alkalomra készítsek el egy rövid ismertető füzetet a templom építéséről és az eddigi egyházi életről.

(folytatjuk)

Lejegyezte: Szegedinácz Anna

Helyreigazítás

Az alábbi szövegek hibásan jelentek meg a Százhalom Óvárosi Közösségi, Közéleti Folyóirat 106-os számában, ezért szükséges a helyreigazításuk. A cikk címe: Németh István: Egy lokálpatrióta emlékei.

22. oldal 3. hasáb

„Február elején kis csapattal mentem a lakására megbeszélni a részleteket. Velem jött Illéssy Mátyás atya, Eperjesi Lászlóné – Mónika és Dobos Ágnes.”

„A megnyitó előtti napon éjszakába nyúlóan rendeztük be a kiállítást.”

„A rendezésben segített a feleségem, Marika, Dobos Ágnes, Molnár Attila, Mikulásik Gábor, Nóra lányom és a művésznő két lánya.”

23. oldal 1. hasáb

„Értse meg, ez illetlenség Petrás Máriával szemben.”

23. oldal 3. hasáb

„Éppen a C-nél nyílt ki a CROUY családnál.”

Matrica lakosai a régészeti források tükrében

Matrica a császárkori Pannonia (később Pannonia Inferior, utána Pannonia Valeria) provincia egyik fontos Duna menti katonai tábora volt, amelynek kiemelt helyzetét jelzi, hogy az erődfal közelében egy polgári település is létesült. Amíg a korabeli útleírásoknak, jegyzékeknek köszönhetően a település, illetve a katonai erőd története viszonylag jól felvázolható, lakosairól, azaz a „battaiak" elődeiről már csak elszórt adatok tanúskodnak. Jelen cikk ezeket az epigráfiai forrásokat veszi górcső alá.

A Matricában állomásozó auxiliáris csapatokról az eddig feltárt korabeli sírfeliratok, oltárkövek, téglabélyegek szólnak. Első adatokkal a II. század első feléből rendelkezünk. Egyetlen téglabélyeg említése alapján következtethetünk arra, hogy az *ala Scubulorum* nevezetű alakulat bizonyos egységei állomásoztak itt (ők később a Gorsium nevű katonai tábort hozták létre a mai Tác területén). Szintén elszórt adatok szólnak a Matricán állomásozó *ala I Flavia Augusta Britannica*, majd a *cohors I Alpinorum Equitata* és az észak-afrikai („mór") *cohors milliaria Maurorum* alakulatok itt tartózkodásáról a II–III. sz. folyamán. Utóbbiak jelenlétét már meglehetősen gyakran előfordult tárgyi leletek (építkezések, sírfeliratok) őrizték meg az utókor számára, így hosszabb tartózkodásuk a térségben biztosra vehető. Egyes téglabélyegek alapján feltételezhető a Pannoniában állomásozó legiok időszakos jelenléte is Matricában.

A fent említett *cohors I Alpinorum Equitata* a markomann háborúk alatt (i.sz. 166–180) állomásozott a matricai katonai táborban, de talán már évtizedekkel korábban állandó jelleggel vezényelték őket ide a közeli Vetus Salinából (Adony) Traianus vagy Hadrianus császárok idejében. Matricai tartózkodásukról árulkodik az ötven évesen elhunyt Publius Afranius Victor centurio sírköve, amelyet a Pannoniában született, talán eraviscus származású felesége, Claudia állíttatott. A II. sz. közepén élt centurio az

első név szerint ismert személy, aki a mai Százhalombatta területén lakott, és ott is halálozott el.

Akárcsak az előbb említett példa esetében, szintén az esetlegesen feltárt feliratos kőemlékek alapján tájékozódhatunk további alakulatok Matricán történő hosszabb-rövidebb ideig tartó tartózkodásukról. Egy bizonyos Claudius Valerius elhalálozott feleségének és még élő gyermekeinek állíttatott sírkövet a térségben. A II. sz. végétől a régészeti leletek már a *cohors milliaria Maurorum* százhalombattai tartózkodásáról tanúskodnak. Az alakulat fúvósa, Claudius Ingenuus még életében állíttatott sírkövet magának és családjának – feleségének, Flavia Paulinának és két gyermeküknek –, valamikor a III. sz. elején. A sírkő mind a négy személy mellképét megjeleníti áldozati jelenettel az alsó sávban. Szintén az egykori Matrica területén került elő 1957-ben az a töredékes sztélé, amely a 35 évesen elhunyt Septimia Ocna és gyermekeinek állít emléket. A felirat tanúsága szerint férje segédtisztként szolgált a matricai katonai táborban, de az alakulatot a szöveg nem nevezi meg. A sírkövet ma a székesfehérvári Szent István Király Múzeumban őrzik. A *cohors milliaria Maurorum* orvosi tisztje volt az a Nerius Fortunatus, akinek halotti szellemeinek síremléket állítottak. Neve alapján ő valóban északi-afrikai származású lehetett.

A katonai tábor melletti polgári település mindennapi életét elsősorban tárgyi források révén lehetséges felvázolni. A településen elsősorban a Matricában állomásozó katonák családtagjai éltek, helyi kereskedők és iparosok mellett. A feltárások kimutatták, hogy a település első, II. sz. közepi szakaszában a polgárok túlnyomó része földbe vájt, kezdetleges vályogfalú épületekben lakott, amely tény inkább a település szegényes voltát bizonyítja. A későbbiek során már megjelentek a kőépületek, illetve egy fürdő alaprajza is felszínre került. Ám ezzel együtt is, a sírokban talált szegényes leletegyüttes inkább arra utal, hogy a polgári település nem játszott kiemelt szerepet a pannoniai árukereskedelemben.

Francz Norbert

FORRÁSOK

Góczon Tamás: „Matrica és a Cohors I Alpinorum Equitata története". In: Horváth László (főszerk.): Ingenia Hungarica IV. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. 61–70.

Mócsy András: „A Százhalombatta – Dunafüredi római tábor és település". Archeológiai Értesítő 82. (1955) 1. sz. 59–68.

Soproni Sándor: Százhalombatta a rómaiak korában. Budapest, 1985.

Topál Judit: „Matrica (Százhalombatta – Dunafüred) korai- és középső-császárkori temetője". Archeológiai Értesítő 108. (1981) 1. sz. 70–77.

Tamási József:

Vízkereszt

Minden évben megünnepeljük Urunk bemutatkozását Vízkeresztkor, január 6-án. De nem ilyen egyszerű a dolog. Az Úr Jézus életében három olyan esemény játszódott le, melyek ebbe a témakörbe sorolhatók. Szánjunk rá néhány percet, hogy ezeket a mesébe illő ám szóról szóra igaz történeteket megismerjük.

Először is, nézzük csak, kik ezeknek a történeteknek megírói. Ahhoz ugyanis, hogy valaki komolyan vegyen egy írást, mérlegelnie kell, hitelt érdemlő-e, aki írta. Négy személyről van szó. Nevüket jól ismerjük. Máté, Márk, Lukács és János. Igen, őket hívják evangélistáknak. Az „evangélium" görög szó. Azt jelenti, „örömhír". Elsőnek Márk fektette papírra mindazt, amit hallott, elsősorban tanítójától, Péter apostoltól. Ezért írását szokás Péter evangéliumának is nevezni. Gyermekkorában, amikor találkozhatott is Jézussal, Jeruzsálemben élt, szüleivel. Az ő házukban volt az un. "utolsó vacsora", ahol persze ő még nem ülhetett asztalhoz. De kíváncsi ifjú lévén, feltételezem, hogy be-be kukucskált az emeleti terembe. Vacsora után pedig a kíváncsiság arra ösztökéli, hogy tisztes távolságból kövesse Jézust és három, kiválasztott tanítványát, Pétert és a testvérpárt, Jakabot és Jánost. Elhagyva a sötétben a várost, a közeli kis patak, a Kedron egyik kis gázlójánál kelnek át a túlsó partra, ahol az öreg olajfák dús lombjai között állnak meg, a domboldalon. Most azonban nem erre a négy férfira akarom a figyelmet terelni, hanem az utánuk settenkedő Márkra. Amikor hamarosan felfegyverzett katonák érkeznek a helyszínre, őt is elkapják, s csak az a szerencséje, hogy nincs normálisan felöltözve. A durva kezű katona elfogni nem tudja, de a lepel, melyet sebtében magára csavart ez az ólálkodó ifjú, a kezében marad. Mit lehet tenni, meztelenül menti a bőrét a szemtanú. Ezt, a nem éppen dicséretre méltó jelenetet, ő maga örökíti meg, írásában. Csak éppen nem árulja el az ifjú nevét.

A csodálatos események után, ez a görögül is tanult ifjú Péter mellé sodródik és tanítványa lesz, a valószínűleg írni, olvasni nem tudó halásznak, Péternek. Tőle nyeri el a keresztség, majd később a pappá szentelés kegyelmét. Amikor pedig Péter már olyan helyen is beszél Jézusról, ahol hallgatói nem héberek, Márk tolmácsol számukra. Ez készteti őt arra is, hogy mindent leírjon, éspedig görögül, amit Pétertől hallott. Így születik meg már az első század közepén a Márk-féle evangélium.

Megjegyzem később Egyiptom földjére küldi őt a főapostol, a Nagy Sándor által alapított Alexandriába. Itt hirdeti az evangéliumot, szóban és írásban, egészen vértanú haláláig. Holttestét jóval később elhozzák a keresztények a Földközi-tenger déli partjáról az északira és Velencében helyezik végső nyughelyére. A róla elnevezett, gyönyörű székesegyházban leróhatják tiszteletüket a zarándokok, de az egyszerű kirándulók is, sírja mellett megállva, melyen a felirat, „filius meus", az „én fiam" arra emlékeztet, ahogy Péter beszélt Márkról, mivel kezéből nyerte el az örök élethez szükséges keresztség szentségét.

Márk tehát az első, aki Jézusról „beszél". Ugye hitelt érdemelnek szavai.

A második Lukács.

Kellett ugyanis egy második. Mert el tudom képzelni, hogy nem mindenkit győz meg szavaival egy gyermekkorban nagy buzgósággal három felnőtt mellé álló és segít nekik nyelvtudásával. De a Jóisten bőkezű és ad egy másikat is. Szó, ami szó, nem akárkit!

Évekig volt reklámszöveg a Tv-ben: „Cipőt a cipőboltból!" Vagyis bármilyen gondod van, fordulj szakemberhez! Jézus leginkább azokkal a csodákkal gondolkoztatja el az embert, amikor belenyúl az emberi lét dolgaiba. Emlékszem, hittanos koromban szerettem eljátszani egy-egy ilyen gyógyulást. A némaságból meggyógyulást még csak könnyű volt eljátszani. A bénaság már rázósabb dolog. Elképzelni sem tudom, hogy kerülhet erő a lábaiba egy évtizedek óta mozdulatlanul fekvőnek. Na és ott van a vakon születettek esete. Ma sem tud semmit kezdeni egy ilyennel a tudomány.

De apropó, tudomány! Kivizsgálta ezeket az eseteket valaki? Volt ott egyáltalán akár csak egy orvos? És a válaszom: Igen, és Ő Lukács. Szemtanúja ezeknek a csodáknak és fültanúja minden tanításnak, mely Jézus ajkáról fakadt. És Lukács orvos volt. Ismerte a természetet és annak törvényeit.

Ami pedig a lényeg, olyan erős hite lett, hogy az életét is odaadta Istennek. Kegyetlen vértanúhalált halt Rómában, az első század második felében.

Tudom hát, hogy mit hiszek és azt is, kinek hiszek.

Lássuk a harmadikat, aki bizony nem hasonlít az előző kettőhöz. Igen, lássuk!

Kafarnaum városkapujának egyik szögletében ott áll prémes karimájú kalapban, földig érő kaftánban, széles derékszíjjal derekán, egy szakállas, sőt mi több, hosszú oldalszakállas ember. A kapun ki-bejárnak az útra indulók, vagy megérkezők. Egyesek megsüvegelik, de nem néznek a szemébe, mások dünnyögve mondják. – Salom! Vagy csak annyit: Salom alei cum! Sokan a nevét is tudják. Ő Lévi, a vámszedő. Jézus pár

lépés távolságban megáll és onnan figyeli a buzgó hivatalnokot. Látja, ahogy helyére kerülnek a Székelek, a Drahmák, a Talentumok. Ez a városé, ez Rómáé, ez az enyém. Ezt lehet leolvasni duzzadt ajkáról. A pénzes zacskók között ottfekszik, szemmel láthatóan sokat lapozgatva már Isten Igéje, a Tóra.

S akkor megmozdulnak Jézus ruhájának redői és lába oda viszi őt a vámos asztalához. A vámos lassan felnéz. Mindketten tudják, még néhány pillanat és nem kerülhetik el egymás tekintetét. Szinte megáll a levegő, amikor a nyüzsgő, kiabáló árusok hangzavara közepette a vámos, két szót, csak két szót, de határozottan hall: Sequere me! Kövess engem!

Ott marad a fiókban a városé, ott marad a Rómáé és marad a sajátja is.

Ő pedig, már a Jézustól kapott új névvel, mint Máté helyet foglal az apostolok asztalánál. Elmegy szombatonként azok közé, ahonnan jött és egyre azon gondolkodik, hogyan tudná Jézushoz édesgetni zsidó rokonait, barátait. Amikor pedig megismerheti Márk, vagyis Péter evangéliumát, elhatározza, megírja ennek, kifejezetten a zsidókhoz szóló változatát.

Jézus életének minden olyan részleténél, amelyről már szóltak a zsidó próféták, Máté hozzáfűzi a jövendöléseket a történethez. Ezzel igyekszik bizonyítani, hogy Jézus a Messiás

Bejárja a Római Birodalom különböző helyeit, végül eljut Itáliába. Ott lett aztán ó is vértanú, éspedig Dél-Itáliában.

Számomra ő is hiteles tolmácsa az evangélium eseményeinek.

S ezzel térjünk vissza eredeti célunkhoz, vízkereszt három eseményéhez.

Első: A napkeleti bölcsek megérkezése Betlehembe.

Bizony Vízkeresztig csonka minden betlehem. Ott van ugyan a Szent Család és ott vannak a jámbor beduin pásztorok, de hol vannak a bölcsek? Nos, valahol útközben. India, vagy talán Egyiptom, ahonnan elindultak a hosszú útra, melyen két ragyogó égitest konstellációja vezeti őket. Mire megérkeznek, a Szentírás tanúsága szerint már nem a születés barlangistállója az otthonuk, hanem egy házacska. Nem tudósít egyik evangélista se, sőt azt sem írják, hogy királyok voltak. Máté, az ószövetségi próféciát idézve azonban azt írja: bölcsek, királyok jöttek Napkeletről. Azt sem tudjuk, hányak voltak, de az biztos, három féle kincset adnak át, aranyat, tömjént és mirhát. Tény, hogy itt kinyilvánul, miszerint Jézus minden nép és nemzet Megváltója.

A második: Jézus megkeresztelkedése a Jordánnál

Szerettem volna ott lenni. Egy igazi audiovizuális élmény. A 2. isteni személy éppen alámerül a vízben, az első megszólal, a harmadik összeköti őket és mindnyájunkat mindhárom személlyel. Ki mondhatja ezek után, hogy nem mutatkozott be neki a Szentháromság.

Aztán később többször is jártam a helyszínen. Kettős élmény! Néhány perc alatt néhány karcsapással a túloldalon van az

ember. Az már Jordánia! Jól esik lubickolni ebben a vízben, Hagyni magamat ugyan azokkal a vízcseppekkel érintkezni, melyek végigszaladtak Krisztus homlokán, arcán, mellkasán is. Másrész itt a nagy lehetőség, megújítani keresztségi fogadalmunkat. Ellene mondasz-e a Sátánnak? Hiszel-e Istenben, stb. Aztán fennhangon kimondhatom a bekapcsolódóknak: Megkeresztellek, az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. S jó látni, ahogy keresztet vetnek a fogadalmat megújítók.

A harmadik, a kánai mennyegző.

Ahányszor eljutottam ebbe a galileai városkába, mindig vettem két üveg bort. Egy vöröset és egy fehéret. Utoljára akkor tettem ezt, amikor már útközben elhatároztam, ezt édesapánk 80. születésnapján családi körben fogjuk elfogyasztani.

A kánai borról mindenki jól tudja, hogy nem zamatosabb, mint egy badacsonyi, nem édesebb, mint egy tokaji, nem vörösebb, mint egy egri, mégis rengetegen kóstolják meg évente a helyszínen és rengetegen visznek haza néhány litert belőle. Mi erre a magyarázat? Az, hogy ez kánai! Az itt kipréselt szőlő ott termett, ahol 2000 évvel ezelőtt termett az, amiből az a 6 korsó bor lett. Ez mégsem elég magyarázat a felfokozott érdeklődésre. Nem véletlen, hisz akkor nem szőlőből lett az a bor a násznép vigadalmára, hanem kávai vízből. Igen, az Úr, -nem véletlenül nevezzük Úrnak- teremtett néhány hektó bort, minden szőlőszem és szőlőtő nélkül.

A történetet szépen elmondja János evangélista. Egy lakodalomba hívták meg Jézust. Egyesek szerint valamelyik apostol kötött házasságot. Talán Bertalan. Minden esetre feljogosítva érezte mind a tizenkettő, hogy ők is elmenjenek a lagziba. De ha ők mehettek, vitték magukkal barátaikat, családtagjaikat is. Így lettek kicsit többen, mint amennyire számított az ünneplő család, a mennyasszony, a vőlegény. Mielőtt asztalhoz ültek volna, már jókedvű beszélgetés alakult ki a vendégek között. Természetesen ezt már kísérte a koccintgatás, a kortyolgatás. Ez volt a ráhangolódás az igazi jókedvre. A szolgák egymás után hozták kancsóikban a finom borocskát, s töltögettek a poharakba. És jöhettek a szemet is gyönyörködtető tálak. Pörköltek és sültek. Kiderült, a konyhán gyorsan gondoskodtak még a szakácsok utánpótlásról, néhány bárány hamarabb hagyta abba a bégetést, mint máskor. De ez volt a jó Isten humora. A hús elég volt, de a bor nem!

Összesúgtak az emberek, az asszonyok, most mi lesz? Mária sem tudta, de Fia fülébe súgta: -Nincs boruk! S bár Jézus visszautasítja a jószándékú felvetést, odamegy a szolgákhoz és csak ennyit mond nekik: -Bármit mond a fiam, tegyétek meg! Örök érvényű mondat ez. Mária tulajdonképpen mindig csak ennyit mond: -Bármit mond a Fiam, tegyétek meg!

Hogy alakult volna a világ, ha az emberiség mindig azt tette volna, amit Jézus kért, Márián keresztül. Fatimában, Lourdesban, , Natália nővér által. A kánai menyegző boldogsága nem szakadt meg. Ettek, ittak, táncoltak, éljenezték az ifjú párt napestik, talán még virradatig is. Erre is emlékezünk Vízkeresztkor!

■

Kukoricaföldtől a panelvárosig

A lakótelep története

Egy település kialakulását, fejlődési irányát elsősorban földrajzi fekvése befolyásolja. Ez határozza meg az adott település népességét, gazdasági berendezkedését, a történelemben betöltött szerepét. Százhalombatta kiváló fekvésű település. Egykor egy napi járóföldre, napjainkban félórányira az ország központjától. Több fontos közlekedési útvonal van a közelében, ráadásul Duna-parti település, aminek itteni szakasza nem jó halászó víz, de teher- és utas szállítására kiváló és lehetőséget teremtett az öntözéses bolgárkertészet elterjedéséhez.

A XX. század elejéig Százhalombatta élettere – néhány majorságot leszámítva – a mai Ófaluban, a Duna-part és a löszfal közötti szűk helyre korlátozódott, ahol zsúfoltság és állandó lakhatási probléma volt. A be nem lakott föld az életet, a túlélést biztosító mezőgazdasági – legyen az szántóföld, kert, legelő – felhasználtságú volt. Ez a szerkezeti forma évszázadokig változatlan maradt.

A mezőgazdaság alól kivett első nagyobb terület az 1920-as években a dunafüredi parcellázáshoz kapcsolódik. Százhalombatta egyik akkori nagybirtokosa dr. Matta Árpád anyagi nehézségei miatt ezt a földbirtokrészét egy bank elkobozta és a korszak divatja szerint üdülőtelepként felparcellázta. Az egykori szántóföldön néhány év alatt egy új üdülőövezeti településrész épült, számos állandó lakossal. A községi vezetők az üdülőövezeti státuszt a második világháború után is szerették volna megtartani. Ennek érdekében több ízben egyeztettek a Balatoni Intéző Bizottsággal – az ő jogkörükbe tartozott az üdülőövezeti tanúsítványok kiadása – is. A törekvésüket az ország energiaellátása és az országos nehézvegyipari fejlesztési tervek gátolták meg.

A nagypolitikai döntés következtében Százhalombatta nem üdülő, hanem ipari településsé vált. Így Dunafüred új, önálló lakóövezetté vált, ahol az 1960-as évektől már csak családi házak építése miatt parcelláztak.

Az írott források szerint Százhalombatta földrajzi adottságaira már a második világháború előtt is felfigyeltek. Külterületén terveztek repülőteret, amelyet az uralkodó szélmozgás miatt vetettek el. Illetve a Magyar Amerikai Olajipari Rt. egy telephelyet szándékozott itt létrehozni, melynek megvalósítását a második világháború és az azt követő új politikai, gazdasági berendezkedés akadályozta meg. Nem kizárt azonban, hogy a Dunai Kőolajipari Vállalat helyszínválasztása során a döntéshozók ezeket a terveket figyelembe.

Százhalombatta iparvárossá fejlesztése egyértelműen földrajzi elhelyezkedésének köszönhető. Az 1950-es évek megnövekedett energiafogyasztása energiaszolgáltatási hiányt generált, ezért új villamoserőművek beüzemelése vált szükségessé. Az ilyen erőműveket költségkímélő megfontolásokból az üzemanyagbázis, vagy a nagyfogyasztók mellé telepítették. A fővárost ellátó villamos erőmű telepítésére Százhalombatta mezőgazdasági területe, a természeti, gazdasági és nemzetvédelmi adottságokat is figyelembe véve is megfelelőnek bizonyult.

A beruházáshoz kapcsolódva 1958-ban a kormány Gazdasági Tanácsa a kőolajipar átszervezéséről döntött. A Szovjetunióból vezetéken érkező kőolaj feldolgozásához Százhalombattán egy kőolajfinomítót és egy vele szimbiózisban működő hőerőmű építését kezdték meg. A zöldmezős beruházások – Dunamenti Hőerőmű Vállalat (DHV), Dunai Kőolajipari Vállalat (DKV) – gyökeresen alakították át a település gazdaságát, társadalmát és természeti képét. Ipari várossá fejlesztése az urbanizáció természetes kontinuitását szakította meg és egyúttal a helyi lakosok identitását is megváltoztatta. Az egykori majorságokat, tanyákat, mezőgazdasági területeket az állam a hőerőmű, az olajfinomító és az ott dolgozók életteréül szolgáló lakótelep részére fokozatosan kisajátította. A földfüggő termelőszövetkezetek, néhány éves haláltusa után 1969-re szinte teljesen megszűntek. Belterületté nyilvánították a Pannónia és a Tildy pusztát (1961) és a külterületeken álló 1-2 lakóházas tanyákat (Szabó tanya, Ernyei tanya, Baráth tanya, Balogh tanya, Százhalmi tanya, Sári tanya, Tóth tanya, Karácsony tanya, Szász tanya stb.) a '70-es évek végére gyakorlatilag teljesen felszámolták. Az egykor mezőgazdaságból élők többsége a helyi iparban helyezkedett el. Az új szocialista városban egyszerre volt jelen a szocializmus vívmánya – szocialista emberek által épített, üzemeltetett és lakott település – és a régi világ tanújaként a falusi életvitel.

A százhalombattai ipartelepítés a mai napig hazánk legnagyobb ipari beruházása. Ami egyúttal szocialista reprezentáció is. Az üzemátadásokat, a különböző ered-

ményeket jelentős állami vezetők átadásaik, látogatásaik mellett egyéb külföldi delegációk is megtekintették. Az országos és a nemzetközi sajtó is rendszeresen tudósított az ipar- és a városfejlesztésekről.

Egy szocialista város épült a korszak legújabb, legjobb technológiáival, anyagaival, szakembereivel. Ugyanakkor, mint a legtöbb a szocializmusban fejlesztett ipartelepüléseken, itt is elkövették azt a hibát, hogy a tervezés során csupán az ipari egységek helyét jelölték ki. Az ott dolgozók életteréül szolgáló terület a praktikum jegyében gyakorlatilag kiválasztódott. A lényeg, hogy közel legyen a munkahely. Csakhogy Százhalombattán nehézvegyipari üzemek épültek. A két üzem közé beékelt lakóterületen kimutathatóan több ezer embernél egészségügyi károsodást okozott.

A praktikum volt az oka az 1962-ben megkezdett úgynevezett Készenléti-lakótelep helyének kijelölésének is. Minél közelebb legyen az üzemhez. Százhalombatta első – 10 lakótömbből, 97 lakásból álló – lakótelepét 1963-ban adták át, amely a korszak legmagasabb színvonalát és egy új, szocialista emberek által épített, szocialista város első urbanisztikai elemét képviselte. Ehhez kapcsolódva épült az Ifjúság úti lakótelep óvodával, iskolával, üzletekkel és egészségügyi intézményekkel együtt. A majdani város első lakótelepi egységét 1969-ben ünnepélyes keretek között adták

át. Ekkorra Százhalombatta lakossága az addigi alig kétezer főről több mint tízezer főre nőtt.

Mivel mindkét üzemet folyamatosan fejlesztették, újabb és újabb üzemegységeket adtak át, vettek tervbe, további lakások építésére volt szükség. Ezek helyét a már átadott Ifjúság úti lakóteleptől délre lévő területen jelölték ki. A lakásépítések első üteme még állami finanszírozással az Erőmű Beruházási Vállalat beruházásaként épült, majd 1965-ben a Dunai Kőolajipari Vállalat vette át ezt a szerepet. 1969. ja-

nuár 1-jétől a lakásépítés a Községi Tanács Végrehajtó Bizottság feladatkörébe került.

A Lakótelep bővítési beruházását, 1974-es határidővel még a Községi Tanács VB hagyta jóvá a 24/1969 sz. határozatával. A beruházási program 1014 lakás és közműveinek építését, valamint 12 tantermes általános iskola, 12 tantermes ipari szakközépiskola, 100 férőhelyes óvoda, 60 férőhelyes bölcsőde, üzletház, szolgáltatóház, iparcikk bolt, kultúrház, irodaház, tanácsház, szakorvosi rendelő, piac, házkezelési telephely, strand, sportpálya és temető építését vette tervbe. Mindezeket községi keretek között lehetetlen lett volna kivitelezni, ezért 1970. április 1-jei hatállyal Százhalombatta városi rangot kapott.

A szocializmusban bevett szokás volt, hogy egy-egy település még azelőtt megkapta a városi státuszt, mielőtt funkcionálisan képes lett volna betölteni ezt a szerepkört. Így ezzel a címmel a gazdaságfejlesztésben, beruházásban, területi- és településpolitikában, a központi elosztási rendszerben kiemelt pozícióba került. Százhalombattán sem voltak adottak a városi feltételek, de a rang elnyerésével lehetőség nyílt rá, hogy azzá váljon. Mivel szocialista kirakatvárosként épült, ezért a korszakban elfogadott metódus alapján az új város élére új, jó káder tanácselnököt – Bartha Antal – neveztek ki. Csakhogy a politikai hozzáállás kevés egy zöldmezős, új város építésének koordinálására. A városi rangra emelkedéssel szinte párhuzamosan szinte le is állt a városépítés. A tervek ugyan megvoltak, a kivitelezés azonban akadozott, miközben az iparfejlesztésnek köszönhetően egyre több munkást kellett volna lakással – és egyéb infrastrukturális építménnyel – ellátni. A döntéshozóknak be kellett látniuk, hogy az épülő város élére szakembert kell állítani. Szekeres Józsefet – aki építészmérnökként, a hőerőművet építő vállalat építésvezetője volt – kérték fel, hogy tanácselnökként vállalja el a város továbbépítését. A fiatal építész elvállalta a feladatot és 1972-től a rendszerváltásig tanácselnökként igazgatta, építette, fejlesztette az ország máig legnagyobb ipari beruházás hatására létrejött várost, Százhalombattát.

Az ő irányítása alatt épült meg Százhalombatta legnagyobb lakótelepe a Déli-lakótelep. Ez az „aranykor” időszaka volt, mert ekkor a legnagyobb beruházásokat a vegyiparban hajtották végre, sokszor az egyéb ipari városok kárára. Az új lakótelep 1960-as évek végétől terjedő új, modern paneltechnológiával épült. 1972-től a Déli-lakótelepen évről-évre több száz

lakást adtak át, több ezer új lakosnak. A folyamatos iparfejlesztés hatására egyre több és több munkásra és ebből kifolyólag több lakásra volt szükség. A lakásépítés minden mással szemben prioritást élvezett. Fontossági sorrendben ezt követte a bölcsődei, óvodai, iskolai férőhelyek bővítése, az egészségügyi ellátás biztosítása. Minden másra csak ezek után kerülhetett sor. Ezért az ötéves tervekben meghatározott beruházások között több úgynevezett pufferberuházás is szerepelt. Amelyek közül több csak a rendszerváltás után valósult meg.

Feladat volt bőven, hiszen nem csak lakásokat, szolgáltató épületeket kellett építeni, hanem többek között biztosítani kellett az itt letelepedett emberek vásárlási, szórakozási lehetőségét.

A Déli-lakótelep kialakítása az 1970-es évek elején kezdődött és gyakorlatilag a mai napig tart. Szekeres József, építészmérnökként, konkrét elképzelésekkel látott neki a munkának. Az új lakótelep első lakótömbjeit az Ifjúság úti lakóteleptől délre, a lakótelep nyugati részén – mai Arany János utca – kezdték meg kiépíteni, úgy, hogy a két lakóegység között a majdani városközpont helyét kihagyták. A cél az volt, hogy a lakótelep lakótömbjei körbeöleljék a kulturális, szociális és egyéb infrastrukturális intézményeket. Így az ott élők gyalog, biztonságosan meg tudják közelíteni az üzleteket, iskolákat, óvodákat stb. Bár a lakótelep helyének kijelölése elhibázott döntés volt, a lakótömbök kialakítása emberi léptékű lett.

Minden esetben a kor vívmányát, a paneltechnológiát alkalmazták, csak a rendszerváltás után épült lakótömbök készültek téglából. Jól nyomon követhető a lakótelep építési ideje is. Elsőként a nyugati részt kezdték kiépíteni. Ezen az oldalon három „U” alakban elhelyezett lakótömböt alakítottak ki, úgy, hogy az „U” belső részén park és játszótér kapott helyet. A lakótelep keleti részen érződik a lakásépítési „hórukk”. Ennek köszönhetően épültek a tízemeletes lakóházak és bár ez a rész is kellően parkos, mégis a nyugati oldalhoz képest kevésbé szellős. A jól átgondolt terveknek köszönhetően minden lépcsőház két bejáratos, amiből az egyik bejárat szinte minden esetben parkra nyílik.

A lakásépítések mellett, az igényekhez képest kissé mindig lemaradva épültek középen a kiszolgáló egységek is. Elsőként az óvodák és az iskolák, ezt követően a majdani bevásárlóközpont első üzlete, a kék ABC, amely mellett már alkalmi piac is helyet kapott. Ez a szakasz a rendszerváltás után átadott piac és a Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola átadásával kapott végleges arculatot, amivel befejezettnek is tekinthető a Déli-lakótelep építése. Elköltöztek a daruk.

Az építkezés időszaka majd két évtizedig tartott. Ez alatt az időszak alatt mindig volt valahol építési terület. Ami egyfelől izgalmas a gyerekek számára – bandázás az épülő lakások falai között –, másfelől sár, por, zaj.

Egy lakótelep nem csak lakóházak és kiszolgáló egységek összességéből kell, hogy álljon. A parkokba növények, a játszóterekre játékeszközök kellenek, szükség van sportolási, művelődési lehetőségekre is. Erre azonban az állami finanszírozás ritkán biztosított keretet.

Szekeres József építészmérnök tanácselnökként kiváló kapcsolati tőkével rendelkezett. Ennek köszönhetően a két ipar jelentős anyagi támogatást nyújtott a lakótelep – és a város – fejlesztésére. A parkosítás jelentős része a két üzem támogatásával, társadalmi munkával, brigádfelajánlásokkal valósult meg. Mint ahogy a Szalai János uszoda elődje a tanuszoda megépítése is. De ennek köszönhetően épültek meg a körbekerített kosárlabdapályák, az úgynevezett „dühöngők”, vagy a kressz-park is. Azaz Százhalombattát az itt élők tették komfortossá.

A lakásépítési ütem csökkenésével kerülhetett sor a városközpont kialakítására. A szocialista érában várossá fejlesztett településeken kiemelt szerepe volt az olyan terek kialakításának, ahol a nagyszabású állami ünnepségeket meg lehet tartani. Százhalombattán erre a két lakótelep közti, sokáig parlagon álló terület volt kijelölve. 1975-ben itt állították fel az Olajláng emlékművet és onnantól ez a tér volt a helyszíne minden városi eseménynek, állami ünnepségnek. Az 1980-as évek végén kezdik építeni és átadni a művelődési házat, könyvtárat és tanácsházat – a pártházzal együtt. Átadásukkal (1987) válik egységessé a Déli-lakótelep.

A rendszerváltás időszakára a Déli-lakótelep elkészült, azt követően építési beruházás már csak a korábbi tervek megvalósítását célozták – piac, Kőrösi iskola –. A fejlesztés azonban nem állt le. Megújultak a parkok, útburkolatok, közintézmények. A panelházak nyílászáró cseréinek, szigetelésének köszönhetően a szürke lakótelep kiszínesedett.

A foghíjas városközpont a Szekeres József konferenciaközponttal, a katolikus és református templommal, köztéri alkotásokkal új arculatot kapott.

A kiváló terveknek köszönhetően a Déli-lakótelep kiállta az idő próbáját. Talán nincs is az országban még egy ilyen kellemes, élhető, biztonságos lakótelep. A tervezés során csak egyetlen dologra nem fordítottak elegendő figyelmet, az a folyamatosan növekvő autók száma, az autósforgalom. A lakótelep a rendszerváltást megelőzően is, de azóta folyamatosan küzd a parkolási gondokkal. Ennek kiküszöbölésére épültek a lakótelep keleti részén garázzsal ellátott lakótömbök, illetve a kiserdő melletti garázssor is, de az igényekkel lépést tartani nem tudtak. Napjainkra a lakótelep minden feláldozható területét parkolókká alakították át – ennek áldozatai lettek az egykori kosárpályák is –, de még mindig ez a legnagyobb megoldandó feladata a mindenkori városvezetésnek.

Balpataki Katalin

Mitták Ferenc

Más szemmel: A második Magyar Köztársaság kikiáltása

1946. február 1-jén Magyarországon, Budapesten másodízben kiáltották ki a Magyar Köztársaságot (az első 1918. november 16-án volt). Az Országház előtt hatalmas, éljenző tömeg fogadta a nagy eseményt.

Tildy Zoltán köztársasági elnök (balra) beszédet mond a Parlament előtt 1946. február 1-jén, a Magyar Köztársaság kikiáltásának alkalmából

Az előzményekhez tartozik, hogy a II. világháborús harcok befejeződése után egy demokratikus fejlődés kezdődött, az 1945. évi novemberi nemzetgyűlési választásokon a „polgári tábor" szinte egyöntetű támogatását élvező Független Kisgazdapárt szerezte meg az abszolút többséget, a szavazatok 57%-át. A választás után koalíciós kormány alakult, amelyben a szociáldemokrata, parasztpárti és kommunista miniszterek is helyet kaptak.

1945 decemberében és 1946 januárjában hosszas aggályoskodások és viták után a koalíciós felek elfogadták a köztársaság eszméjét. A nemzetgyűlés 1946. január 31-én elfogadta a királyság megszüntetéséről és a köztársaság megteremtéséről szóló 1946: 1. törvénycikket. A köztársasági elnök jogkörének meghatározásakor azon álláspont győzött, hogy gyengébb elnöki jogköröket állapítsanak meg: az elnök 15 napon belül kihirdetni tartozott a törvényeket, a Nemzetgyűlést 30 napra elnapolhatta, a képviselők kétharmadának indítványára fel is oszlathatta. Képviselte az országot a külfölddel szemben, kinevezhette a miniszterelnököt (a parlamenti arányok figyelembevételével), bármilyen döntése csak a miniszterelnök vagy az illetékes miniszter ellenjegyzésével lépett érvénybe, a személye sérthetetlen volt. (Ezekből sokat átvettek 1989-ben, a harmadik Magyar Köztársaság elnökének jogkörei közé.)

Tildy Zoltán köztársasági elnök a Szent István téri szovjet emlékmű koszorúzásánál. A kép bal szélén Nagy Ferenc miniszterelnök és Szakasits Árpád látható

Az 1946. január 31-én elfogadott köztársasági törvény szavatolta a demokratikus szabadságjogokat is: „Az állampolgárok természetes és elidegeníthetetlen jogai különösen: a személyes szabadság az elnyomástól, félelemtől és nélkülözéstől mentes élethez, a gondolat és vélemény szabad nyilvánítása, a vallás szabad gyakorlása, az egyesülési és gyülekezési jog, a tulajdonhoz, a személyi biztonsághoz, a munkához, és a méltó emberi megélhetéshez, a szabad művelődéshez való jog, s a részvétel joga az állam és az önkormányzatok életének irányításában". (Hiányosság volt, hogy külön törvényekben nem kodifikálták, konkrétan mit jelentenek az egyes alapjogok.)

Az elfogadást követő napon, 1946. február 1-jén már sor került a köztársaság kikiáltására és a köztársasági elnök megválasztására. E naptól Tildy Zoltán protestáns lelkész, a Kisgazdapárt vezetője lett a köztársasági elnök. Személyét a Nemzetgyűlés választotta meg 4 éves időszakra. Miniszterelnökké pedig 1946. február 4-étől Nagy Ferenc kisgazdapárti politikust nevezték ki (választották meg).

Az 1946-os köztársaság kikiáltásának jelentőségét az adta, hogy végérvényesen megszűnt a királyság Magyarországon, s elindulhatott a polgári demokrácia korszaka. Az eufóriában azonban nem tudta senki sem, hogy ez a folyamat csak pár évig, 1948-ig, a kommunista hatalomátvételig fog tartani.

Gyerekek a Kossuth tér egyik épületének erkélyén ülve ünneplik a Magyar Köztársaság kikiáltását 1946. február 1-jén

Megjegyzések, felvetések, gondolatok:

A magyar köztudatban – még a politikai vezetésben sem – nincs kellően tudatosulva és megbecsülve az 1946. február 1-jén létrejött második Magyar Köztársaság jelentősége. Az esemény sajnos, „elfelejtődött”; kár érte, mert nagy változást hozott: királyság megszűnése, demokratikus átalakulás, köztársaság.

Az 1945. november 15-én megalakult első, szabadon választott kormány. Az ülő sorban (balról) Dobi István, Zsedényi Béla, Tildy Zoltán, Szakasits Árpád, Rákosi Mátyás. Az álló sorban (balról) id. Antall József, Gyöngyösi János, Kovács Béla, Ries István, Bán Antal, Keresztury Dezső, Rónai Sándor, Nagy Imre és Gerő Ernő

Az I. (Szent) István király által megalapított Magyar Királyság 946 év után szűnt meg, 1946-ban. Korszakos jelentőségű esemény volt, ezt nem ártana a jelenben is hangsúlyozni. Hozzátéve, hogy más keretek között, kisebb földrajzi területen jött létre a Magyar Köztársaság. Ez a mai napig így áll fenn, ez a szilárd status quo.

A jelenben nem a korábbi, sok évszázados Magyar Királysághoz, annak területi nagyságához kellene hasonlítani Magyarországot. Megváltozott sok minden a világban, a múlthoz nem lehet visszatérni. Az emlékeket, hagyományokat ápolni kell, de botorság azt hinni, hirdetni, hogy visszaállítható a múlt nagysága, legalábbis békés úton nem. A háborútól pedig mentsen meg az isten. Mint ahogy nem tér vissza a Római Birodalom, a Német-Római Császárság, a Dzsingisz Káni Tatár Birodalom, a Török Birodalom vagy éppen az Osztrák-Magyar Monarchia. A változást el kell fogadni, az ország vezetésének pedig el kell fogadtatnia, nem pedig uszítani, több mint 100 évvel Trianon után hamis illúziókat táplálni.

Sok mindent újra kellene gondolni, értelmezni, hogy valós célokat lehessen kitűzni. Néhány példa: az 1990-es rendszerváltáskor nem volt szerencsés a koronás címer választása, a Szent Korona-tan felélesztése; a Szent Koronát (igaz, csak 2000-ben) az Országházban elhelyezni, továbbra is a Nemzeti Múzeumban lenne a helye; ismét foglalkozni kellene a „magyar nemzet” fogalmával, nem biztos, hogy azon magyarok, akik nem Magyarországon élnek és dolgoznak, ők a „nemzet” részei, ők is magyarok, de más államok állampolgárai és magyar nemzetiségiek, (példaként említve, az amerikai, ausztráliai stb. magyar nemzetiségiek nem a „nemzettest” részei, magyarok, akikkel tartani kell a kapcsolatot, segíteni őket, hogy a hagyományokat megőrizhessék).

A határon kívül élők túlzott támogatása anyagiakban (pl. templomok felújítása, intézmények építése, sport pénzelése, pártok támogatása stb.) meghaladja az állam pénzügyi lehetőségeit, tulajdonképpen más államok gyarapítását szolgálja, miközben Magyarországon is sok elmaradt térség igényelne támogatást, a szegénység pedig nagyobb támogatást.

Összegzés:

1944 vége és 1948 között felcsillant annak a reménye, hogy a II. világháború borzalmai után Magyarországon megteremthető a polgári demokrácia. Újraszerveződtek a pártok, megkezdődött az ország helyreállítása, átalakítása, a volt Horthy-rendszer eltörlése. A folyamat fontos, meghatározó eseménye volt 1946. február 1-jén a köztársaság kikiáltása, a közel ezeréves királyság megszüntetése. A mai Magyarország feladata lenne, hogy ezt az eseményt méltóan tartsa számon, emlékezzen rá és az akkori személyeknek megadja az utókor elismerését, tiszteletét. ■

Részlet Mitták Ferenc: Más szemmel – 48 + 2 magyar történelmi eseményről és személyről c. könyvéből

Februári

PROGRAMAJÁNLÓ

BARÁTSÁG KULTURÁLIS KÖZPONT

CSARNOKSZÍNHÁZ

Időpont: 2024. február 17. szombat, 18:00
Helyszín: Százhalombatta Sportcsarnok (Vasút út 41.)
DANCING WITH THE... WORLD
Latin és standard táncok gálaműsora prémium kategóriás táncosokkal. Február 17-én a szépség, elegancia és a lendület varázsolja el a Csarnokszínház vendégeit. Igazi élménygazdag társasági esemény, minden generáció számára.

ASSZONYMŰHELY

Időpont: 2024. február 29. csütörtök, 17:00
Helyszín: Barátság Kulturális Központ
Monogramos konyharuha hímzése
Felnőtt nőknek ajánlott rendezvény, gyermek és házi gondok nélküli tevékenység.

A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött, amit a bkk.nagymelinda@mail.battanet.hu címre küldött e-mailben tehetik.

Alkotó: Eperjesiné Mónika
Részvételi díj: 1 000 Ft/ fő

VILÁGJÁRÓ BATTAIAK

Időpont: 2024. február 22. csütörtök, 18:00
Helyszín: Barátság Kulturális Központ
Tenerife - A csodák szigete
Tippek, élmények, beszámolók Nagy Gábortól Tenerife szigetéről.

HOGYAN ÉRTSÜK FÉLRE A NŐKET? (2)

Időpont: 2024. február 27. kedd, 19:00
Helyszín: Barátság Kulturális Központ
Csányi Sándor egyszemélyes vígjátékának folytatása
Sziasztok, megint én vagyok az, Guszti! Legutóbb a szülőszobán találkoztunk, ám ezúttal a munkahelyemen várlak titeket.Elhívtam tizenöt barátomat (véletlenül mindannyiunkat Gusztinak hívnak), hogy mondják el, mit gondolnak a gyereknevelésről, a házasságról és minden másról.

- *Van élet a szülés után?*
- *Meddig bírják a férfiak behúzni a hasukat, amikor egy fiatal lánnyal beszélgetnek?*
- *Egy tízes skálán mennyit segít, ha anyuka odaköltözik hozzátok?*
- *Meg lehet-e csalni valakit véletlenül?*
- *Létezik-e vasárnapi ebéd húsleves, rántott hús és gyomorgörcs nélkül?*
- *Illetve, hogy jobb ember lesz-e valaki, ha sokat mondják neki?*

Gyertek! Jó lesz

Százhalom

2024. FEBRUÁR

29 HÉTFŐ Adél, Valér	5 HÉTFŐ Ágota, Ingrid, Etelka, Léda	12 HÉTFŐ Lívia, Lídia, Eulália	19 HÉTFŐ Zsuzsanna, Eliza, Konrád	26 HÉTFŐ Géza, Cézár, Vanda
30 KEDD Martina, Gerda, Jácinta	6 KEDD Dorottya, Dóra, Pál	13 KEDD Ella, Linda, Levente, Katalin	20 KEDD Aladár, Álmos, Leó	27 KEDD Edina, Viktor, Győző
31 SZERDA Marcella, János	7 SZERDA Tódor, Rómeó, Richárd	14 SZERDA Bálint, Valentin, Cirill, Metód	21 SZERDA Eleonóra, Zelmira, Péter	28 SZERDA Ákos, Bátor, Gábor
1 CSÜTÖRTÖK Ignác, Brigitta, Kincső	8 CSÜTÖRTÖK Aranka, Jeromos	15 CSÜTÖRTÖK Kolos, Györgyi, Georgina	22 CSÜTÖRTÖK Gerzson, Margit, Zétény	29 CSÜTÖRTÖK Elemér, Oszvald, Román
2 PÉNTEK Karolina, Karola, Aida	9 PÉNTEK Abigél, Alex, Apollónia	16 PÉNTEK Julianna, Lilla, Filippa	23 PÉNTEK Alfréd, Polikárp, Mirtill	1 PÉNTEK Albin, Albina, Leonita, Lea
3 SZOMBAT Balázs, Oszkár, Celerina	10 SZOMBAT Elvira	17 SZOMBAT Donát	24 SZOMBAT *Szökőnap*	2 SZOMBAT Lujza, Ágnes, Henrik, Magor
4 VASÁRNAP Ráhel, Csenge, Veronika, András	11 VASÁRNAP Bertold, Marietta	18 VASÁRNAP Bernadett, Simon, Zenkő	25 VASÁRNAP Mátyás, Jázmin	3 VASÁRNAP Kornélia, Kunigunda, Frigyes

Fotó: Pap Miklós